

วารสาร

ส่งเสริม การเกษตร

ISSN : 1685-8050

ปีที่ 55 ■ ฉบับที่ 305 ■ กรกฎาคม-สิงหาคม 2565

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๐ พรรษา
วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

วันศุกร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๕
ณ เทศบาลตำบล(ปรางค์บุรี)
อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ฯ

โครงการที่ให้บริการและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

6 เกษตร Focus

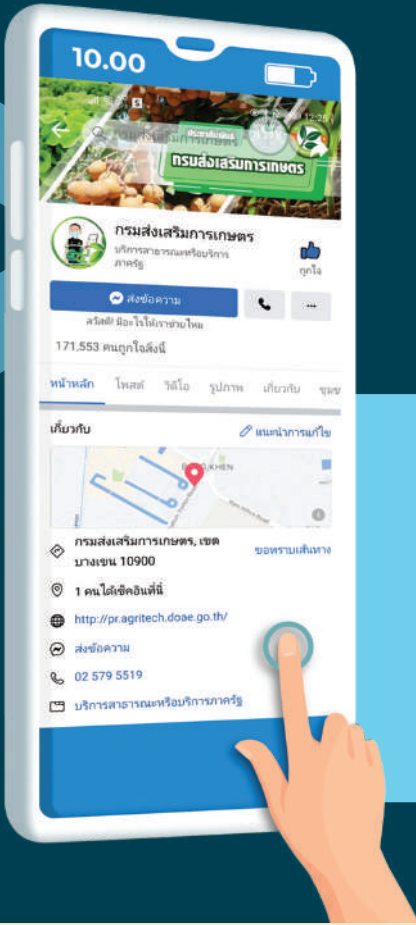
เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์)
ตัวช่วยเกษตรกร
ในการควบคุมศัตรูพืช

11 ที่นั้กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนา
ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

27 เกษตร Digital

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุง
ทะเบียนเกษตรกร
ผ่าน e-Form

ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว และองค์ความรู้ด้านการเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้ที่

www.doae.go.th

กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวส่งเสริมการเกษตร
ID : @doae.news

www.am1386.com

library.doae.go.th

ติดตาม/ดาวน์โหลดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ได้ที่ **คลังความรู้/เอกสารเผยแพร่** บนเว็บไซต์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

agritech.doae.go.th

ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร

Infographic กรมส่งเสริมการเกษตร

e-Book กรมส่งเสริมการเกษตร

เรื่องนี้คำตอบ

วารสารส่งเสริมการเกษตร

Multimedia ความรู้ทางการเกษตร

แบบสอบถาม

วารสารส่งเสริมการเกษตร

ขอเชิญทุกท่านร่วมตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจวารสารส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำข้อมูลที่นำไปปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบและเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

SCAN ME

วัตถุประสงค์ :

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรและเป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อเกษตรกร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ

ที่ปรึกษา :

- นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
- นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร
- นายนวนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนาเกษตรกร
- นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านส่งเสริมการผลิต
- นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
- นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

อำนวยการ :

- นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ :

- นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

- นายวรรณวิทย์ เฉลยผล
- นางสาวสมิทธิณี ชาวศรี

กองบรรณาธิการ :

- นายสุรนนท์ หล้ารั้ว
- นายพศุทธิ์พงษ์ชัย ชัยวงศ์
- นายณัฐพิสิษฐ์ จารุพงศ์
- นางสาวสรญา เทียงสุข
- นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม

จัดทำโดย :

- กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทรศัพท์ 0 2579 9546
E-mail : agrimedia1.3@gmail.com

พิมพ์ที่ :

- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

บอกกล่าวเล่าสืบ

เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินงานโครงการ ได้จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการและเทิดพระเกียรติในโอกาสดังกล่าว

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ เป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ มีการถ่ายทอดความรู้ไปในคราวเดียวกัน โดยเกษตรกรจะได้รับบริการแบบครบวงจรในทุก ๆ ด้านซึ่งเป็นการนำบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มาให้บริการถึงในพื้นที่ โดยดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 20 ปี ได้ช่วยให้เกษตรกรมากกว่า 4.4 ล้านคน ในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหาด้านการเกษตร ได้รับบริการแก้ไขปัญหาสอดคล้องตามความต้องการอย่างทั่วถึง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติงานในเชิงรุก เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัยโรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีความรู้ด้านการเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย เพื่อร่วมพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดเป็นความยั่งยืนในอาชีพการเกษตรได้เป็นอย่างดี

สำหรับในปี 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาระบบเพื่อเพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยเครื่องมือระบบ e-Form ทะเบียนเกษตรกร ทางเว็บไซต์ <http://efarmer.doae.go.th> เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร และตอบโจทย์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติงาน สำหรับช่องทางการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเดิมที่ให้บริการ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ และแอปพลิเคชัน Farmbook นั้นยังคงให้บริการและใช้งานได้ตามปกติ ซึ่งการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง เพราะภาครัฐจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการผลิต การตลาด ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามมาตรการและสิทธิประโยชน์ตามโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐได้จัดทำขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

และขอเชิญชวนทุกท่านร่วมตอบแบบสอบถามความพึงพอใจวารสารส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำความคิดเห็นของท่านไปปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของวารสารฯ ให้มีความน่าสนใจ เหมาะสม และดียิ่งขึ้นต่อไป

กองบรรณาธิการ

สิงหาคม 2565

อ่านวารสารส่งเสริมการเกษตร
ออนไลน์ได้ที่

สารบัญ

CONTENTS

ปีที่ 55 • ฉบับที่ 305 • กรกฎาคม-สิงหาคม 2565

เกษตรขยายผล

- 3 โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกษตร Focus

- 6 Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์) ตัวช่วยเกษตรกรในการควบคุมศัตรูพืช

เกษตร Next Gen

- 8 เตรียมความพร้อมสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ที่นักรบส่งเสริมการเกษตร

- 11 กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เรื่องจากปก

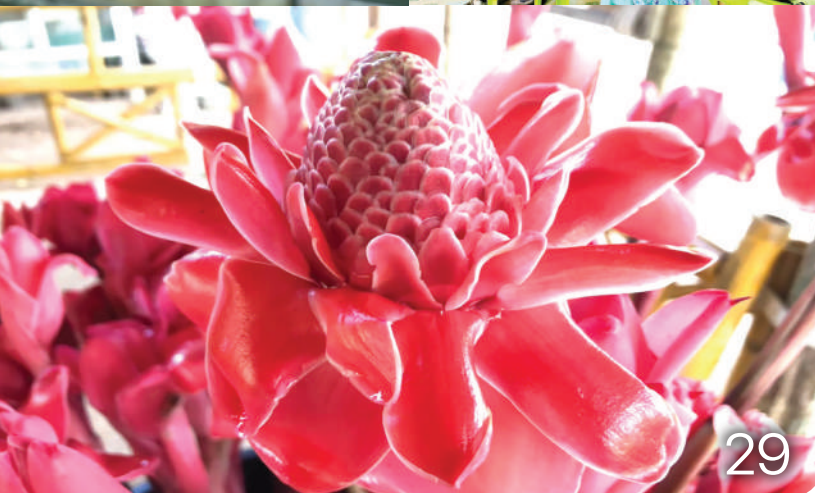
- 14 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565

6

11

29

14

เกษตรรอบทิศ

- 18 “ไวน์ลองกองไอร์บาลอ” ไวน์ลองกองหนึ่งเดียวในชายแดนใต้ อีกก้าวความสำเร็จอันท้าทายของการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

เกษตร Story

- 20 วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้มาสู่ชุมชน

ช่ายคา DOAE

เกษตรมิติใหม่

- 24 กรณีศึกษาการพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรครากเน่าชะงวมอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

เกษตร Digital

- 27 การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่าน e-Form

เกษตร Field trip

- 29 ดาหลา ไม้ดอกสวย รวยสรรพคุณ ควรค่าการอนุรักษ์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Special

- 31-32 วิธีการเก็บตัวอย่างดิน เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช
33-34 ชี้อาแหล่งพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช 10 แห่งทั่วประเทศ

จับตาท้ายเกษตร

ในปกหลัง-ปกหลัง

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดทุกภาคของประเทศ
เผ่าระวีการระบาดหนอนกระทู้อาข้าวโพดลายจุดและโรคราน้ำค้างในข้าวโพด

โครงการ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักว่า การที่ประชาชนที่อยู่ใกล้กันจะดำรงจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ประชาชนเหล่านี้จะต้องกันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมคนให้พร้อมที่จะรับสถานการณ์ให้รู้จักปรับตัวในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติ จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขึ้นในปี 2556

เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตของตน และครอบครัวในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างดีและมีความสุขโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเอง มีอาชีพ มีรายได้ทำให้สามารถปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวได้ดีขึ้น มีกำลังสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างมั่นคงและยั่งยืน ในการพัฒนาทรงให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา และดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยึดความประหยัด ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกลุ่มโครงการพระราชดำริ กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร ได้สนองพระราชดำริ ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ดำเนินการในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 20 จังหวัด ภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต และจังหวัดระนอง รวม 24 จังหวัด จำนวน 114 กลุ่มสมาชิกจำนวน 3,420 ราย โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระบวนการกลุ่ม ความรู้ทางวิชาการ การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นให้มีการผลิตอาหารในครัวเรือนเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค และแบ่งปันสมาชิกในชุมชนเป็นอันดับแรก ถ้าเหลือจึงนำมาจำหน่ายเป็นรายได้ เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ให้ชุมชน มีส่วนร่วม ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุนกิจกรรมทางการตลาด พัฒนาให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมการยกระดับกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบ สร้างเครือข่ายในชุมชน และให้เกิดขยายผลระหว่างชุมชนต่อไป

นายครองศักดิ์ สกรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2556 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

บ้านนาผาง อำเภอปทุมราชวงศา ปัจจุบันมีสมาชิก 200 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น การปลูกผักสวนครัว การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและแปรรูปข้าว การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าโสร่ง เป็นต้น การปลูก ถั่วเขียวเพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน และนำมาแปรรูปเป็นวุ้นเส้นถั่วเขียว 100%

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน เก็บค่าธรรมเนียมาจากสมาชิกคนละ 10 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำสมุดคู่มือและมีการระดมทุนเริ่มต้น หุ้นละ 10 บาท คนละไม่เกิน 10 หุ้น (ไม่เกิน 100 บาท) การฝากเงินกองทุนหลังจากที่มีการระดมทุนแล้ว ในเดือนต่อไปสมาชิกสามารถฝากเงินได้ตามกำลัง โดยมีการรับฝากเงินในวันเสาร์ที่ 2 ของทุกเดือน เวลา 08.30 - 16.00 น. เงินฝากร้อยละ 3 บาท เงินกู้ร้อยละ 6 บาท ซึ่งปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนทั้งสิ้น จำนวน 280,000 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว ผลิตภัณฑ์ทอผ้า - มัดหมี่ ผลิตภัณฑ์วุ้นเส้นจากถั่วเขียว ผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ หอม กระเทียม ข่า และตะไคร้

ระยะที่ 2 พ.ศ. 2557 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

บ้านสร้างถ่อนอก อำเภอหัวตะพาน ปัจจุบันมีสมาชิก 53 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตข้าวอินทรีย์ และการเลี้ยงปลาหมอเทศ และปลาตะเพียน การแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปลาต้ม การทอผ้า และการทอเสื่อก

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมคนละ 30 บาทต่อเดือน สมาชิกสามารถเข้าถึงแหล่งทุน โดยให้กู้รายละไม่เกิน 500 บาท ส่งคืนไม่เกิน 6 เดือน ซึ่งปัจจุบันกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 73,336 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และเสื่อกกที่ผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย เช่น ที่รองจาน เสื่อกปิกนิก กระเป๋า มูลี่ เป็นต้น

สำหรับจังหวัดอำนาจเจริญ

ที่ได้ดำเนินงาน

โดยมี จำนวน **5** กลุ่ม

ระยะที่ 3 พ.ศ. 2558 กลุ่มเศรษฐกิจ

พอเพียงในชุมชนบ้านหนองแห่ อำเภอเมือง

อำนาจเจริญ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 45 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 การแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น หน่อไม้ดอง หน่อไม้ต้ม การแปรรูปผลไม้ ตามฤดูกาล เช่น มะขามแช่อิ่ม มะขามกวน มะขามดอง เป็นต้น การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าพื้นลายขัด ผ้าคลุมไหล่ เป็นต้น การรับพับเหรียญโปรยทาน ในงานบุญต่าง ๆ และงานฌาปนกิจ

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน โดยเก็บค่าธรรมเนียมาจากสมาชิกคนละ 100 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มให้สมาชิกมีการออมคนละ 240 ต่อปี และมีการเก็บเงินออมในเดือน มกราคม ของทุกปี สมาชิกในกลุ่มสามารถกู้ยืมเงินกองทุนฯ และเงินออมทรัพย์กลุ่มและต้องคืนเงินยืมพร้อมดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 10 ในปีถัดไป ตามวันเวลาที่กู้ยืม ปัจจุบันกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 84,400 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ย้อมสีธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าพื้นลายขัด ผ้าคลุมไหล่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ หน่อไม้ดอง และหน่อไม้ต้มสุก และผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ กลัวย่น้ำว้า และผักบุงนา

เป็น 1 ใน 24 จังหวัด
ภายใต้โครงการฯ

5 ระยะ ได้แก่

**ระยะที่ 4 พ.ศ. 2559 กลุ่มเศรษฐกิจ
พอเพียงในชุมชนบ้านโนนธาตุ** อำเภอพนา
ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 34 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตผ้าฝ้ายย้อมคราม ซึ่งเป็นครามที่ปลูกเองและสีธรรมชาติ นำมาย้อมผ้าด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาทอ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าซิ่น ผ้าคลุมไหล่ การปลูกสมุนไพร เพื่อส่งจำหน่ายให้ศูนย์แพทย์แผนไทยอำเภอพนา และส่วนหนึ่งนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าจำหน่ายทางออนไลน์และการจัดงานของส่วนราชการและการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่อง การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ผ้า วิธีการปักลายด้วยด้าย การผูกผ้าประดับเพื่อใช้ในงานพิธีต่าง ๆ การผลิตสมุนไพรอินทรีย์

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน จากสมาชิกคนละ 100 บาทต่อปี เพื่อเป็นกองทุนและค่าใช้จ่ายในกลุ่มให้สมาชิกมีการออมเพิ่มคนละ 20 ต่อเดือน เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มสมาชิกในกลุ่มสามารถกั๊ยืมเงินกองทุนฯ และเงินออมทรัพย์กลุ่มและต้องคืนเงินยืมพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 บาทต่อปี ในปีถัดไป ตามวันเวลาที่กั๊ยืม ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 47,278 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าฝ้ายย้อมครามและสีธรรมชาติทอมือ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าซิ่น และผ้าคลุมไหล่ และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปจากสมุนไพร ได้แก่ สบู่ ครีม และลูกประคบ

**ระยะที่ 5 พ.ศ. 2560 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
บ้านเปือย** อำเภอสิเกาอำนาจ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 50 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายข้าวขาวดอกมะลิ 105 ปลูกถั่วเขียว ปลูกผักสวนครัว ปลูกไม้ผล เลี้ยงปลาในบ่อดิน เลี้ยงโค - กระบือ เลี้ยงไก่ ผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าไหม การแปรรูป ได้แก่ แจ่วบอง และข้าวฮาง

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุนจากสมาชิกคนละ 100 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่มนำเข้ากองทุน เพื่อใช้เป็นเงินหมุนเวียน มีกองทุนเส้นไหม ให้สมาชิกในกลุ่มยืมเส้นไหมเพื่อนำไปทอผ้าไหม เมื่อดำเนินการ แล้วเสร็จให้นำเงินต้นตามราคาซื้อเส้นไหมมาคืน พร้อมจ่ายเงินค่าบำรุงเส้นไหมหนึ่งกิโลกรัมจ่ายเงินค่าบำรุง เป็นเงินจำนวน 20 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 70,300 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าไหม ข้าวฮาง และแจ่วบอง

สมาชิกเข้าร่วมโครงการในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ มีทั้งหมด จำนวน 328 ราย เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน โดยมีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบในชุมชนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง เกิดความเข้มแข็ง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสามารถขยายผลองค์ความรู้สู่ชุมชนใกล้เคียง เพื่อเกิดความยั่งยืนต่อไป ::

Questions & Answers

Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ

เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์)

ตัวช่วยเกษตรกร ในการควบคุมศัตรูพืช

เชื้อจุลินทรีย์ เป็นสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น มีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม ในดิน น้ำ อากาศ บนสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต มีทั้งชนิดที่เป็นโทษ และชนิดที่มีประโยชน์ ปัจจุบัน มีการนำเชื้อจุลินทรีย์มาใช้ประโยชน์ในการเกษตร ได้หลายอย่าง เช่น นำมาใช้ในการควบคุมและกำจัด ศัตรูพืช โดยเฉพาะแมลงศัตรูพืชและโรคพืช โดยทำให้แมลงศัตรูพืชป่วยเป็นโรคร้าย หรือฆ่า ยับยั้ง หรือแข่งขันเจริญเติบโตกับเชื้อโรคพืช เป็นต้น การควบคุมศัตรูพืชโดยใช้เชื้อจุลินทรีย์ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี

ถาม:

เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์) ที่นิยมนำมาใช้ในการควบคุมศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?

ตอบ:

1. **เชื้อราทำลายแมลงศัตรูพืช** เป็นเชื้อราที่ทำให้แมลงศัตรูพืชเป็นโรคร้าย ได้แก่

■ **เชื้อราบีวเวเรีย** : ทำลายแมลงศัตรูพืชหลายชนิด เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยไก่แจ้ แมลงหริ้วขาว ไรแดง หนอนผีเสื้อ และแมลงที่มีขนาดเล็ก เป็นต้น

เชื้อราบีวเวเรีย

เชื้อรามตาไรเซียม

■ **เชื้อรามตาไรเซียม** : ทำลายแมลงศัตรูพืชหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถทำลายแมลงศัตรูพืชในดินได้ดี เช่น ดั้วแรดมะพร้าว นอกจากนี้ ยังช่วยกำจัดแมลงเหนือดินหรือบนต้นพืช เช่น ตั๊กแตน เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เป็นต้น

2. **เชื้อราทำลายเชื้อโรคพืช** ได้แก่

■ **เชื้อราไตรโคเดอร์มา** : ทำลายเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุโรคพืชหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อราที่อยู่ในดิน สาเหตุของโรครากเน่า-โคนเน่า โรคเน่าระดับดิน เป็นต้น

3. **เชื้อแบคทีเรียทำลายแมลงศัตรูพืชและเชื้อโรคพืช** ได้แก่

■ **เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงจายเอนซิส หรือ Bt (บีที)** : ทำลายแมลงศัตรูพืช ซึ่งมีความจำเพาะกับแมลงต่างชนิดกัน ตามแต่สายพันธุ์ บางสายพันธุ์ใช้ควบคุมหนอน ได้แก่ หนอนผีเสื้อ หนอนด้วงชนิดต่าง ๆ เช่น หนอนใยผัก หนอนเจาะสมอฝ้าย หนอนกระทู้ผัก หนอนกระทู้หอม หนอนคืบกะหล่ำ หนอนแก้วส้ม หนอนซอนใบส้ม หนอนด้วงหมัดผัก บางสายพันธุ์ใช้กำจัดดุง เป็นต้น

เชื้อราไตรโคเดอร์มา

หนอนตายจากเชื้อบีที

■ **เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส สับทิลิส หรือ Bs (บีเอส)** : ทำลายเชื้อโรคพืชได้หลายชนิดทั้งเชื้อราและแบคทีเรีย เช่น ทาแผลที่เกิดจากโรครากเน่า - โคนเน่าในไม้ผล ใช้คลุกเมล็ดพันธุ์ควบคุมโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ ใช้พ่นทางใบเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคพืชที่มีสาเหตุจากเชื้อราและเชื้อแบคทีเรีย เป็นต้น

■ **เชื้อแบคทีเรียปฏิปักษ์ชนิดอื่น ๆ** ของหน่วยงานของทางราชการ หรือสถาบันการศึกษาที่มีผลงานวิจัยสนับสนุนว่าสามารถป้องกันกำจัดเชื้อสาเหตุโรคพืชได้

4. **เชื้อไวรัสทำลายแมลงศัตรูพืช** ได้แก่

■ **เชื้อไวรัสเอ็นพีวี หรือ NPV** : ทำลายแมลงศัตรูพืชระยะหนอน โดยเชื้อไวรัสเอ็นพีวี มีความเฉพาะเจาะจงสูงกับแมลงอาศัย ปัจจุบันมี 3 ชนิด คือ เชื้อไวรัสเอ็นพีวีของหนอนกระทู้หอม เชื้อไวรัสเอ็นพีวีหนอนกระทู้ผัก และเชื้อไวรัสเอ็นพีวีหนอนเจาะสมอฝ้าย ซึ่งทั้ง 3 ชนิด ไม่สามารถใช้แทนกันได้

หนอนตายจากเชื้อไวรัสเอ็นพีวี

Q

เกษตรกรควรใช้การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีเมื่อใด ?

ถาม:

A

การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีควรใช้เมื่อมีการเพาะปลูกพืช โดยสามารถเริ่มใช้ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมดิน คลุกกับปุ๋ยคอก หรือใช้อย่างสม่ำเสมอเพื่อปกป้องผลผลิตและเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับพืช และเมื่อเริ่มพบศัตรูพืชแต่ยังไม่ถึงขั้นระบาด โดยเกษตรกรจะต้องมีการสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ และสภาพความแข็งแรงของพืชที่ปลูก ทั้งนี้ อัตรา วิธีการใช้ ความถี่ของการใช้ ขึ้นอยู่กับชนิดพืชและเป้าหมายในการควบคุมศัตรูพืช โดยสามารถขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้จากสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชใกล้บ้าน

Q

ข้อดีของการใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?

ถาม:

A

ชีวภัณฑ์หลายชนิดเกษตรกรสามารถผลิตขายใช้เองได้ ทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิตด้านการควบคุมศัตรูพืช เกษตรกรได้กำไรมากขึ้น ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า

- ชีวภัณฑ์เมื่อใช้อย่างต่อเนื่องจะให้ผลในการควบคุมศัตรูพืชแบบยั่งยืน ซึ่งชีวภัณฑ์บางชนิดสามารถแพร่กระจายได้ในธรรมชาติ หากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลง หรือมีการเว้นระยะห่างในการใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์อย่างเหมาะสม

- ชีวภัณฑ์ไม่เป็นอันตราย

ต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หากใช้อย่างถูกวิธี ไม่ทำให้ศัตรูพืชต้านทาน อีกทั้งยังไม่ตกค้างในผลผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

Q

ข้อแนะนำและข้อควรระวัง ในการใช้เชื้อรากำจัดแมลงศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?

ถาม:

A

- การใช้เชื้อรากำจัดแมลงศัตรูพืชให้ได้ผลดี เชื้อต้องมีความบริสุทธิ์ และความแข็งแรงในปริมาณสปอร์ที่เพียงพอ ต้องฉีดเชื้อในรูปสปอร์ให้ถูกตัวแมลงโดยตรง เพราะเชื้อจะทำลายแมลงจากการสัมผัส เช่น การพ่นเชื้อรากำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลต้องพ่นใต้ใบข้าวเหนือระดับน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอยู่ เป็นต้น

- เชื้อรากำจัดแมลง ออกฤทธิ์ในการกำจัดแมลงแบบไม่จำเพาะเจาะจง สามารถทำลายแมลงได้ทุกชนิด รวมทั้งศัตรูธรรมชาติที่มีประโยชน์ด้วย ดังนั้น จึงควรใช้เมื่อจำเป็น และควรสำรวจแปลงก่อนพ่นเชื้อ หากพบศัตรูธรรมชาติในแปลงมากไม่ควรพ่นเชื้อรา ควรใช้วิธีควบคุมโดยวิธีอื่นที่ไม่ทำลายศัตรูธรรมชาติ

- การพ่นเชื้อรากำจัดแมลง ควรทำในช่วงเวลาที่เหมาะสมคือ ช่วงบ่ายหรือเย็น เพราะเชื้อราจะออกฤทธิ์ทำลายแมลงที่อุณหภูมิ 25 - 27 องศาเซลเซียส แต่ต้องไม่เกิน 38 องศาเซลเซียส และความชื้นประมาณร้อยละ 80 ซึ่งอุณหภูมิและความชื้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพการทำลายแมลง และความอยู่รอดของเชื้อรา

Q

หากต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี หรือต้องการชีวภัณฑ์ต่าง ๆ สามารถติดต่อได้ที่ใดบ้าง?

ถาม:

A

สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
- กลุ่มส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี (ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร)
- ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.)
- สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4-H Club ในระดับอุดมศึกษา วันที่ 28-30 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมเดอะไชน่ รีสอร์ท จังหวัดปทุมธานี

เตรียมความพร้อม สร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กรมส่งเสริมการเกษตร มีบทบาทส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรมาเกือบ 70 ปี นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2496 จนถึงปัจจุบัน โดยมีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันของเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10 - 25 ปี ที่มีความสนใจด้านการเกษตร จัดตั้งเป็น "กลุ่มยุวเกษตรกร" เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางการเกษตรและนวัตกรรม การเกษตร ทักษะการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเน้นวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริง (Learning by doing) การใช้กระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นกลไก ในการสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม และพัฒนา ทักษะด้านการเกษตรขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเตรียมความพร้อมสู่การเป็นทายาทเกษตรรุ่นใหม่ ในอนาคต

นายนิมิตย์ พลเคน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ในปี 2560 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกรในระดับอุดมศึกษาเป็นครั้งแรก เพื่อต่อยอดความสามารถ ทางการเกษตรให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ให้สามารถพัฒนาแนวคิด และนวัตกรรมทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย ผ่านการส่งเสริมการนำความรู้ ด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อไปวางแผน พัฒนาแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เสริมสร้างภาวะความเป็นผู้นำ พร้อมทั้ง สามารถประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเกษตรให้สามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่ การเป็นผู้ประกอบการเกษตรได้ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในระดับอุดมศึกษา ทั้งสิ้นจำนวน 16 กลุ่ม

กลุ่มยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งแรกของประเทศไทยที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ระดับอุดมศึกษา

กลุ่มยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ถือเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ แห่งแรกที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างที่ปรึกษากลุ่มยุทธศาสตร์นักศึกษา Young Smart Farmer และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกลุ่มยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 มีสมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์กร จำนวน 24 ราย โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มยุทธศาสตร์กรผ่านคณะกรรมการสภายุทธศาสตร์กร ประกอบด้วย นางสาวสทัญญภัทร อีสา ตำแหน่งประธานกลุ่มยุทธศาสตร์กร นายณัฐภัทร ศรีฤกษ์ ตำแหน่งรองประธานกลุ่มยุทธศาสตร์กร นางสาวธัญนิมา เกิดพุ่ม ตำแหน่งเลขานุการกลุ่มยุทธศาสตร์กร นายพรพล พลัฒา ตำแหน่งเหรัญญิกกลุ่มยุทธศาสตร์กร และนายชาญณรงค์ เปาะกิ่งเส็ง ตำแหน่งปลัดกลุ่มยุทธศาสตร์กร

สังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลุ่มยุทธศาสตร์ระดับอุดมศึกษา

ผศ.ดร.ศิริส ทองเชื้อ ที่ปรึกษากลุ่มยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้ดำเนินการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนากลุ่มยุทธศาสตร์ที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้วางแนวทางไว้ 6 แนวทาง ได้แก่

1 การสร้าง ความร่วมมือ	2 การกำหนด เป้าหมายร่วม		
3 การพัฒนา บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	4 กระบวนการ ยุทธศาสตร์กร	5 การกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงาน กลุ่มยุทธศาสตร์กร	6 การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ และการขยายผล

ผศ.ดร.ศิริส ทองเชื้อ
ที่ปรึกษากลุ่มยุทธศาสตร์กร
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พบว่า กระบวนการดังกล่าว มิได้มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอน แต่กระบวนการสู่ความสำเร็จนั้นเป็นไดนามิก (Dynamic) กล่าวคือ มีความสั่นไหว เชื่อมโยง ย้อนไปมาได้ตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มยุทธศาสตร์ระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวทางที่ 4) กระบวนการยุทธศาสตร์กร ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว กระบวนการยุทธศาสตร์กรจะดำเนินการจากการส่งเสริมความรู้และทักษะ การปฏิบัติงานกลุ่มยุทธศาสตร์กรต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อค้นหาปัญหาหรือความต้องการ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดทำแผนปฏิบัติของกลุ่ม ดำเนินงานตามแผน ติดตามและประเมินผล และสรุปบทเรียน เพื่อนำกลับไปเป็นข้อมูลวางแผนงานในขั้นต่อไป เพื่อให้กลุ่มยุทธศาสตร์กรเริ่มต้นพัฒนาทักษะเป็นผู้ประกอบการต่อไป

ซึ่งในระดับมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาที่เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์กร มีลักษณะของความต้องการที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ทำให้ความต้องการดังกล่าว เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ซึ่งที่ปรึกษากลุ่มยุทธศาสตร์กรจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ชวนคิดถึงความเป็นไปได้ นำสู่การส่งเสริมความรู้ในเรื่องดังกล่าว พัฒนา ปรับปรุง และย้อนกลับสู่กระบวนการ ตัดสินใจใหม่ว่า มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งแม้ว่าความเป็นไปได้ของกิจกรรมจะมีน้อย แต่กลุ่มก็พร้อมที่จะดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่กระบวนการคิดและตัดสินใจที่ดียิ่งขึ้น ภายใต้เป้าหมายการพัฒนา 4-H คือ การพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และการพัฒนาสุขภาพ (Health)

4H Club CRU

การขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มยูเวชตรกร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

จากกระบวนการดังกล่าว กลุ่มยูเวชตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมเสมอมา มุ่งเน้นความต้องการของสมาชิกกลุ่มยูเวชตรกรเป็นหลัก โดยมีที่ปรึกษากลุ่มยูเวชตรกรที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันได้แก่ การทำธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ ทางเกษตร และการจัดการศัตรูพืช ซึ่งจะเห็นว่าไม่เพียงมุ่งเน้นในทักษะเฉพาะด้าน แต่เป็นการสร้างนักธุรกิจเกษตรรุ่นใหม่ด้วย โดยกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากคนภายนอก ได้แก่ การจำหน่ายเจลล้างมือผสมสารสกัดจากดอกบัวปอดแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากงานวิจัยของนักศึกษาเอง ทั้งยังประสบความสำเร็จจากการประกวดแผนธุรกิจในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มยูเวชตรกรในปีแรกด้วย ทำให้สมาชิกกลุ่มยูเวชตรกรมีความตื่นตัว ภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จริง ๆ นอกจากนี้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สินค้าที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คือ การขยายพันธุ์ไม้โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และจากกระแสเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ด่าง บอนสี ที่ตลาดมีมูลค่าสูง อาทิ มอนสเตอร์รา พิไลเดนดรอน และอโศลาเซีย อย่างไรก็ตาม อาจมีบางกิจกรรมที่สมาชิกกลุ่มยูเวชตรกรเลิกสนใจแล้ว ทำให้การดำเนินการกิจกรรมนั้นหายไป แต่กิจกรรมหลักก็ยังคงดำเนินต่อไป ได้แก่ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชพันธุ์ต่าง ๆ การผลิตผักไฮโดรโปนิคส์ และการผลิตเห็ดนางฟ้า เพาะเห็ดนางรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเป็นยูเวชตรกร ส่งต่อให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ และสร้างรากฐานต่อการเป็นเกษตรกรคุณภาพในอนาคต

ซึ่งกลุ่มยูเวชตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จะเป็นเยาวชนที่เป็นกำลังของการทำเกษตรสมัยใหม่ มีบทบาทในการพัฒนาวงการเกษตรไทยในอนาคต สร้างทายาทเกษตรรุ่นใหม่ ที่เข้าใจเรื่องการตลาด เทรนด์ธุรกิจ นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการตั้งแต่อายุน้อย ๆ ซึ่งนอกจากจะสร้างยูเวชตรกรที่ไม่เพียงเก่งในทักษะด้านการผลิต แต่ยังสามารถต่อยอดเป็นธุรกิจ และอาชีพเกษตรกรได้อย่างมั่นคงด้วย :::

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

การพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลายด้าน ทั้งในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีหลายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์คุ้มครอง และการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเชื่อมโยงเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพัฒนาต่อยอดสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและชุมชนในการลดต้นทุนการผลิต ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมในการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นถิ่น และพื้นฟูวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเกษตร ซึ่งที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร มีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และสืบค้นได้สะดวกขึ้น โดยการสำรวจจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสามารถนำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์ต่ออาชีพอย่างแพร่หลายตลอดจนเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร

แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร

การพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร มีเป้าหมายเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 882 อำเภอ ทั่วประเทศ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการเก็บรักษา พัฒนา ต่อยอด และสามารถสืบค้นได้ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอได้สำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ส่งข้อมูลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดตรวจสอบ และบันทึกข้อมูลลงในระบบบันทึกผลการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ระดับจังหวัด ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ในปีงบประมาณ 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,049 เรื่อง แบ่งเป็น 10 ประเภท ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสรุปข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร แบ่งตามประเภททั้ง 10 ประเภท

ประเภทภูมิปัญญา	จำนวน (เรื่อง)
1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมยั่งยืน	97
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช	187
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง	16
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปศุสัตว์	14
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแมลงเศรษฐกิจ	21
6. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์	489
7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	91
8. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในทางการเกษตร	40
9. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม/ความเป็นอยู่	58
10. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ	36
รวมทั้งสิ้น	1,049

การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

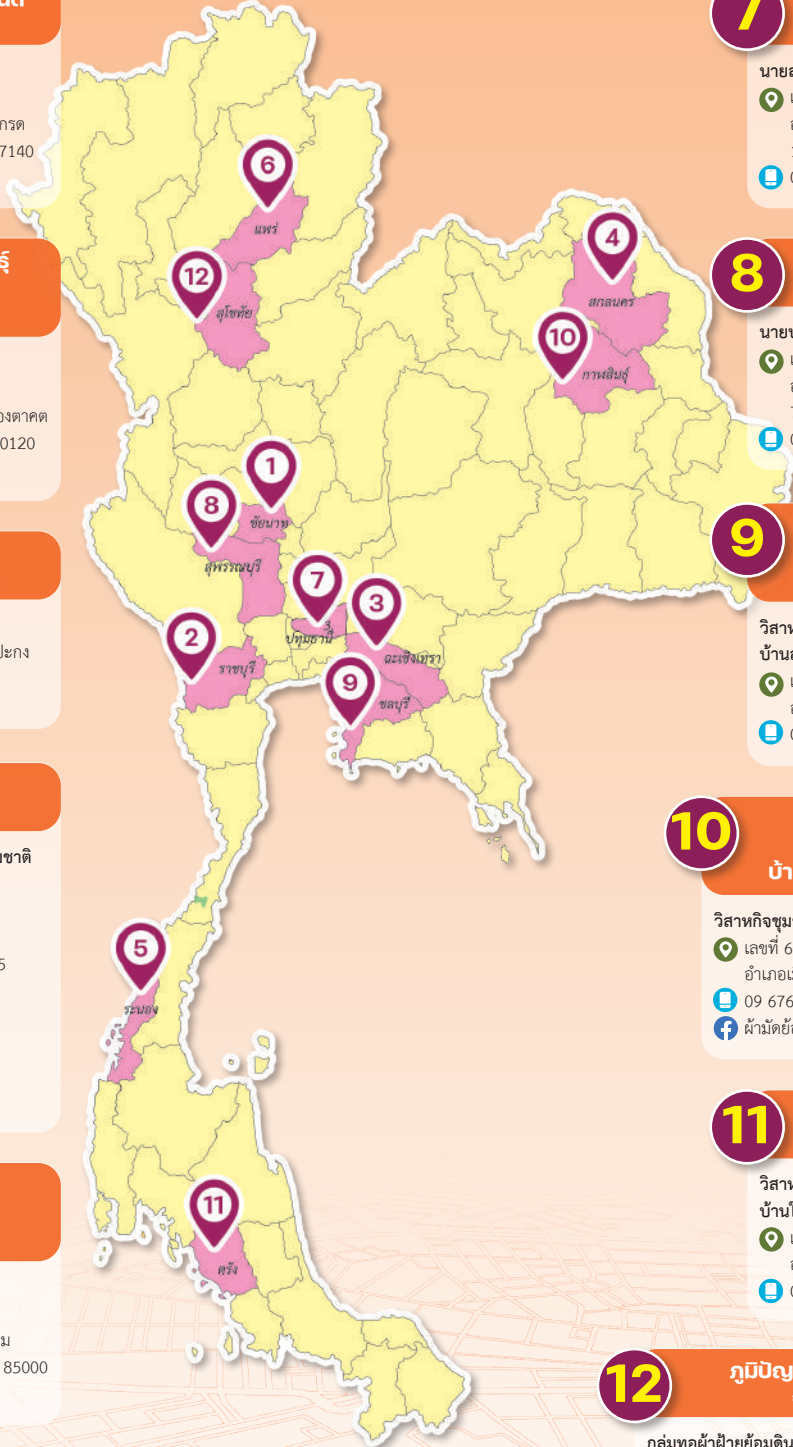
จากฐานข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จำนวน 1,049 เรื่อง กรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่มีความโดดเด่นและมีความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่ จำนวน 12 จุด (6 จุดเดิมที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2564 และ 6 จุดใหม่ที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2565) สำหรับวางแผนลงพื้นที่ เพื่อดำเนินการจัดเวทีถอดบทเรียนแบบละเอียด เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการเก็บรักษา พัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างคุณค่า รายได้จากสินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน และเกิดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรในชุมชนต่อไป

เว็บไซต์ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่
<http://new.research.doae.go.th/tkdata64/>

12 จุด check in

แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่โดดเด่นและมีความเป็นเอกลักษณ์

1 การแปรรูปน้ำตาลโตนด จังหวัดชัยนาท

วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ ศูนย์เรียนรู้ตาลโตนดบ้านห้วยกรด
 บ้านเลขที่ 50 หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท 17140
 ☎ 08 1703 1916

2 การอนุรักษ์สายพันธุ์ข้าวโพดแปดแถว จังหวัดราชบุรี

กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มข้าวโพดแปดแถว
 บ้านเลขที่ 95/1 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองตากุด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120
 ☎ 08 4866 1761

3 ภาษาอังกฤษ จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวเขาดิน
 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130
 ☎ 08 9251 8448

4 ผ้าย้อมมูลควาย จังหวัดสกลนคร

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ (มูลควาย) บ้านนาเชือก
 บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 9 ตำบลแร่ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
 ☎ 08 7222 5256 , 08 6004 5725
 ✉ aoisaisunee@gmail.com
 🌐 ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก
 📺 ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก
 🗣️ ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก

5 การคว่เบ็ดกาหยูแบบโบราณ จังหวัดระนอง

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนเกาะพยาม
 เลขที่ 53 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะพยาม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000
 ☎ 09 6900 2072

6 การปลูกหอมและการผลิตหอมเปียกเพื่อการย้อมผ้าหม้อห้อม จังหวัดแพร่

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหอมนาสุหา
 เลขที่ 119 หมู่ที่ 5 ตำบลสวนเขื่อน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000
 ☎ 09 6982 4460

7 การปลูกข้าวลุ่มตอชิง จังหวัดปทุมธานี

นายละเมียด คุรุทเงิน
 เลขที่ 46/1 หมู่ที่ 9 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140
 ☎ 08 9030 3530

8 การอนุรักษ์ก้านแห้ว จังหวัดสุพรรณบุรี

นายบุญยัง คงคา
 เลขที่ 60 หมู่ที่ 9 ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี 72140
 ☎ 08 7168 7151

9 การผลิตและการแปรรูปแป้งเก้ายาม่อม จังหวัดชลบุรี

วิสาหกิจชุมชน บ้านสวนกานต์ศรีผลไม้แปรรูป
 เลขที่ 9 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านปึก อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
 ☎ 08 7497 5777

10 “ผ้าย้อมย้อมดิน” ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ บ้านตงน้อย จังหวัดกาฬสินธุ์

วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองบ้านตงน้อย
 เลขที่ 60 หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
 ☎ 09 6763 6690
 🌐 ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองตงน้อย

11 ภูมิปัญญาแปงสาสุ จังหวัดตรัง

วิสาหกิจชุมชนต้นตำรับแปงสาสุรวมใจบ้านไสชัน
 เลขที่ 132/1 หมู่ที่ 6 ตำบลโคกสะบ้า อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง 92170
 ☎ 09 5073 7330

12 ภูมิปัญญาทอผ้าฝ้ายย้อมดิน จังหวัดสุโขทัย

กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมดินบ้านวังหาด
 เลขที่ 98 หมู่ที่ 2 ตำบลลี้ซัง อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย 64140
 ☎ 06 1293 0495
 🌐 ผ้าย้อมดิน ถิ่นก่อนประวัติศาสตร์ - กลุ่มทอผ้า วังหาด

เรื่องจากปก

เรียบเรียง : กลุ่มโครงการพระราชดำริ กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ
การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
ภาพ : กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๐ พรรษา
วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

วันศุกร์ ที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ เกษวิภาดาภิเษกปราสาทบุรี
ตำบลบึงปรือ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์

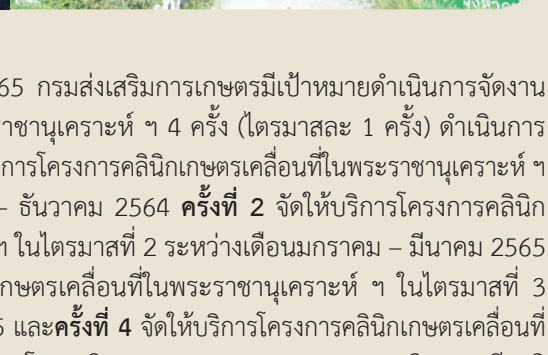
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรง พระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ 50 พรรษา ในพุทธศักราช 2545 กระทรวง เกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชานุญาตจัดทำ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคม ทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการไว้ใน พระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทาน พระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ใน เครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ โดยเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2545 ณ ตำบลบ้านหลวง อำเภออดอนพุด จังหวัดสระบุรี และได้ดำเนินงาน มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงาน อย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอด เทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุ ผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้ เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตร อย่างรวดเร็ว ท้วถึง และครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค เป็นต้น รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริม เพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการ การทำงานระหว่างนักวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์ และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่าง ๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกร สามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้าน ในคราวเดียวกัน

โดยมีคลินิกหลักที่เปิดให้บริการ จำนวน 11 คลินิก ได้แก่ คลินิกดิน โดยกรมพัฒนาที่ดิน คลินิกพืช โดยกรมวิชาการเกษตร คลินิกปศุสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์ คลินิกประมง โดยกรมประมง คลินิกข้าว โดยกรมการข้าว คลินิกชลประทาน โดยกรมชลประทาน คลินิกสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ คลินิกบัญชี โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คลินิกกฎหมาย โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คลินิกหม่อนไหม โดยกรมหม่อนไหม คลินิกส่งเสริมการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีสำนักงานเกษตรจังหวัด ศูนย์ขยายพันธุ์พืช ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจเข้าร่วม รวมไปถึงคลินิกอื่น ๆ ที่มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ร่วมให้บริการ

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรมีเป้าหมายดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด โดยครั้งที่ 1 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 1 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2564 ครั้งที่ 2 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 2 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2565 ครั้งที่ 3 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 3 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน 2565 และครั้งที่ 4 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เถลิงพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 กำหนดเป้าหมายเกษตรกรที่จะเข้ารับบริการจังหวัดละ 400 ราย รวมทั้งสิ้น 30,800 ราย โดยขณะนี้ได้จัดกิจกรรมให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ครบถ้วนแล้วเสร็จ ทั้ง 4 ไตรมาส โดยมีการให้บริการทั้งสิ้น 308 ครั้ง และมีเกษตรกรสนใจเข้ารับบริการแล้ว กว่า 65,000 คน (ที่มา : ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2565) โดยในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญและเน้นย้ำให้มีการดำเนินการภายใต้มาตรการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) อย่างเคร่งครัด เช่น ตั้งจุดคัดกรอง เว้นระยะห่างในการเข้ารับบริการ สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา มีเจลแอลกอฮอล์ไว้บริการทุกจุด เป็นต้น

เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา 70 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ และเพื่อเทิดพระเกียรติในโอกาสดังกล่าว กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะกรมการและเลขานุการโครงการ ได้จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 ระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใน 4 จังหวัด ได้แก่

- 1) ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2565 ณ เทศบาลตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2) นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส

ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นางสาวนันทญา ไทยเศรษฐ์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2565 ณ ลานอเนกประสงค์เรือนไทยโพธิ์สุรน ตำบลวังน้ำซับ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

- 3) นางสาวนันทญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2565 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

- 4) ดร.ทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2565 ณ ที่ว่าการอำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น

ดร.ทองเปลว กองจันทร์
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ใน 73 จังหวัด กำหนดให้มีการจัดงานในหัวระหว่งวันที่ 25 กรกฎาคม - 5 สิงหาคม 2565 ซึ่งภายในงานจัดให้มีกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย กิจกรรมลงนาม ถวายพระพรและกล่าวถวายพระพรชัยมงคล นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการให้บริการคลินิกเกษตรของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ การจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ และขยายผลการดำเนินงานให้เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง ตามพระราชปณิธาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา และต่อยอด ที่ทรงพระราชทานไว้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรไทย ทำให้เกษตรกร สามารถเข้าถึงนักวิชาการ ข้อมูลทางวิชาการ เทคโนโลยี องค์ความรู้ทางการเกษตร ได้อย่างทั่วถึง จำนวนมากกว่า 4.4 ล้านราย รวมถึงได้รับการสนับสนุนปัจจัย การผลิตด้านการเกษตรต่าง ๆ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ถูกต้อง ไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง ช่วยให้ลดต้นทุนการผลิต สามารถผลิตสินค้าเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ สร้างอาชีพ และยังส่งผลให้เกษตรกร เกิดความมั่นคงในอาชีพทางการเกษตรและเกิดความยั่งยืนต่อไป ::::

“ไวน์ลองกองไอร์บาลอ”

ไวน์ลองกองหนึ่งเดียวในชายแดนใต้

อีกก้าวความสำเร็จอันท้าทายของการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งรุดนโยบายการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area-based Approach) ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ การทำงานส่งเสริมการเกษตรโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการพัฒนา มีกลไกการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน วิสาหกิจชุมชน องค์กรธุรกิจชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน และกลุ่มแปลงใหญ่ ที่เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อการผลิตและบริหารจัดการร่วมกัน ให้ได้มีเวทีในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างการเชื่อมโยง ประสานงานและขยายเครือข่ายการพัฒนาให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาของตนเอง ตลอดจนสร้างการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มีการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง

บ้านไอร์บาลอ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะนะแะ จังหวัดนราธิวาส เป็นหมู่บ้านพหุวัฒนธรรม สมาชิกชุมชนอยู่กันอย่างเรียบง่าย สงบสุข อาศัยพึ่งพากันและกัน มีความรัก ความสามัคคี เป็นเกราะป้องกันชุมชนที่แข็งแกร่ง มีต้นทุนทางพื้นที่ที่ครบถ้วนหลากหลาย ดังคำขวัญของอำเภอที่ว่า “ดินแดนรอยเท้าหลวงพ่อเพชร เจ็ดสายน้ำตกสวย เมืองรอยผลไม้ ไอร์ป้อแด ล่องแก่ง แหล่งบอนหลากสี คูบารมีช้างเผือก” แม้จะซ่อนตัวอยู่ในหุบเขาติดชายแดนมาเลเซียและอำเภอเบตง จังหวัดยะลา แต่ก็ซ่อนความอุดมสมบูรณ์ไว้ไม่มิด ที่นี้มีแหล่งน้ำสายแร่ทองคำไหลผ่าน มีดินดี น้ำดี อากาศที่ดี ส่งผลให้พืชพันธุ์ผลผลิตมีคุณภาพที่ดี เช่น สะตอ ส้มแขก สลัดอินโต มังคุด เงาะ จำปูลิง ลิ้นแะทุเรียนและลองกอง แต่พืชเหล่านี้มักให้ผลผลิตในช่วงเวลาเพียงแค่ 1-2 เดือน คือช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม ซึ่งบางปีเช่นปี 2565 นี้ แทบไม่มีผลไม้ในพื้นที่เลย โดยเฉพาะลองกองไม้ผลอัตลักษณ์ของพื้นที่ที่กำลังถูกแทนที่ด้วยทุเรียน ซึ่งบางปีก็ให้ผลผลิตอย่างล้นเหลือ อีกทั้งการตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ขนส่งลำบากและเป็นพื้นที่ความมั่นคง มีพ่อค้าน้อยราย มารับซื้อ ทำให้ไม่สามารถกระจายสินค้าออกไปนอกพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงที่เกษตรกรจำเป็นต้องขายผลผลิต ในราคาต่ำ ผลไม้บางชนิดเน่าเสียหายคาดันโดยสิ้นเชิงอยู่เสมอ เกษตรกรจำเป็นต้องอดทนกับปัญหาเหล่านี้อย่างวนเวียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ซ้ำซากทุกปี

จุดเริ่มต้นไวน์ลองกองไอร์บาลอ

ไวน์ลองกองไอร์บาลอ โดยกลุ่มแปลงใหญ่ลองกองตำบลช้างเผือก มีจุดเริ่มต้นจากกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ

การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร สนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ 37 อำเภอในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีโอกาสขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ เป็นแกนหลักในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคีต่าง ๆ ผลักดัน เสิร์มหนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างแท้จริง โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส เป็นพี่เลี้ยงและขับเคลื่อนให้เกิดสินค้าของชุมชนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ของอำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเกษตรอำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส ได้คัดเลือกพื้นที่โดยการกำหนดพื้นที่ร่วมกับ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และ เป็นหน่วยงานหลักจัดให้มีเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ สินค้าและคนตำบลข้างเผือก โดยได้เลือกบ้านไอร์บาลอ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาolongkongให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ได้มาตรฐาน GAP ควบคู่ไปกับการแปรรูป เพื่อแก้ไขปัญหาongkongราคาตกต่ำ คือการแปรรูปเป็นแยมongkong และไวน์ongkong ทำให้เกษตรกรได้คิด ได้ลงมือทำ ได้ประเมิร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เกิดการรับผิดชอบร่วมกัน เกิดกิจกรรมอื่นๆ ที่กระจายผลประโยชน์ กว้างขึ้นเรื่อยๆ ในชุมชน นอกจากจะเป็นการพัฒนา แก้ไขปัญหาตลอดจนอนุรักษ์ongkongแล้ว ยังเป็นการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ช่วยบรรเทาปัญหาความมั่นคงได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งก้าวต่อไป จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้วยทุนพื้นที่ที่ดี ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่หลากหลาย และมีคุณภาพ ให้คนทั่วไปได้รู้จักและเชื่อมั่นในคน สินค้าและพื้นที่สุดขอบชายแดนใต้แห่งนี้

แยมongkong เนื้อนุ่ม ๆ หวาน ๆ หอม อร่อย โดยไม่ต้องเติมน้ำตาล ในปีแรกได้จำหน่ายเพียงในชุมชนเท่านั้น และเป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งที่ปี พ.ศ. 2565 นี้ longkongไม่มีผลผลิตเลย

“เป้าหมายหลักของชุมชน ไม่ใช่แค่การทำให้สำเร็จ ไม่ใช่แค่เสริมรายได้ให้หมู่บ้านเล็ก ๆ แต่จะเป็นการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็ง มั่นคงให้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนได้ด้วย”

จึงยังไม่สามารถรับongkongได้ ส่วนไวน์ongkong แม้เป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ที่ชาวบ้านไอร์บาลอได้เริ่มต้นทำอย่างท้าทาย “ไวน์” ซึ่งเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ที่ขึ้นชื่อในด้านความมั่นคง แต่หากใครเคยได้ชิมongkongซีโป หรือongkongต้นหยงมัสในสวน จะเข้าใจได้ทันทีว่า ความหวาน ความหอม ความนุ่มนวลเป็นสิ่งที่หนึ่งซึ่งเป็นคุณภาพเดียวกันกับongkongของตำบลข้างเผือก ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบทำไวน์ongkongไอร์บาลอ ทำให้ได้ไวน์ที่รสชาติหอม กลิ่นongkongอ่อน ๆ หวาน เข้มข้น ทุกคนที่ได้ลิ้มลองต่างติดใจพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า หอม หวาน ไม่เหมือนใคร เป็นไวน์ที่คนชื่นชอบไวน์จะต้องมี

ไวน์มีสรรพคุณให้ประโยชน์ต่อหัวใจ ช่วยในระบบไหลเวียนโลหิต โรคหลอดเลือดสมอง กระตุ้นความอยากอาหาร ลดความวิตกกังวล ปรับปรุงการย่อยอาหารโดยการเพิ่มกรดในกระเพาะอาหาร เป็นต้น ไวน์ongkongไอร์บาลอเป็นไวน์อีกชนิดหนึ่งที่ควรต้องได้ลิ้มลอง ซึ่งมีคนสั่งจองอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันไวน์ongkongไอร์บาลอหมัก 1 ปี ยังคงมีเหลือเพียง 1,000 ขวดเท่านั้น ซึ่งในปี 2566 จะเป็นไวน์ongkongหมัก 2 ปี และมีเหลือเพียง 150 ขวด เท่านั้น เนื่องจากปีนี้ไม่มีผลผลิตongkongซึ่งเป็นวัตถุดิบผลิตไวน์ สามารถสั่งจองไวน์และสอบถามรายละเอียดอื่น ๆ ได้ที่กลุ่มแปลงใหญ่ongkongตำบลข้างเผือก แอดไลน์ หรือ โทรศัพท์ 08 3001 8969 และ 09 7939 6726

LONGKONG WINE

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน

เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้มาสู่ชุมชน

จุดเด่นของสินค้า :

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานได้ผลิตสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างยั่งยืน โดยผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าผลิตเพื่อจำหน่ายในชุมชน และกิจกรรมกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ ร้านเอ็นเคฟลาวเวอร์ (รับจัดดอกไม้ตามพิธีต่าง ๆ), กล้วยอบ, กล้วยหอมทองคำ, มะม่วงหาวมะนาวโห่อบแห้ง, แปรรูปสับปะรดกวน กล้วยกวน, น้้าม่วงหาวมะนาวโห่, ผลิตน้ำยาล้างจานและน้ำยาเอนกประสงค์ต่าง ๆ, ข้าวหอมกสมุนไพโร, สมุนไพร, เทียนหอม, ทอมน้ำมัน, ทอมน้ํากวน, ทอมน้ํากวนดอก, ชุดอาหารว่าง (ชา กาแฟ เก๊กฮวย และขนม), ชุดอาหารเช้า กลางวัน เย็น (ข้าวมันไก่ แกงส้ม แกงเผ็ด ฯลฯ), พวงกุญแจที่ระลึกเป็นรูปตามความต้องการ, กล้วยหอมทองคำทอด, แป้งทอดกล้วยแบบผสมเองกรอบนาน, ตะกร้าสานจากเส้นพลาสติก, ตัดเย็บเสื้อผ้า และทอเสื้อ รวมทั้งการทำหน้ากากผ้าจากผ้าขาวม้า และหน้ากากผ้าเพื่อบริจาคให้กับบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่และประชาชนทั่วไปได้ใช้ในช่วงสถานการณ์การระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

มาตรฐานที่ได้รับ :

อย. มพช. GMP และ OTOP

ช่องทาง/สถานที่จำหน่าย :

จำหน่ายผ่านออนไลน์ www.bananaindy.com, Shopee, Fanpage, Facebook : ชันชายน้ํ SunShine, Line : nectarspl, โฆษณาผ่าน FM 101, ตลาดเกษตรกร, แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี, สถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และออกบูธงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้า

หน่วยงานที่สนับสนุน :

กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชีวิตชนบท สำนักงานแรงงานจังหวัดเพชรบุรี ศูนย์อุตสาหกรรมภาค 8 จังหวัดเพชรบุรี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) และหน่วยงานเอกชน

แนวคิดของผู้นำวิสาหกิจชุมชน

นางปนิดา มุลนาคัต ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน กล่าวว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นหลักทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ในปี พ.ศ. 2522 หมู่บ้านหนองเขื่อนได้รับการส่งเสริมและคำแนะนำจากสำนักงานเกษตรอำเภอชะอำ ให้สตรีในหมู่บ้านรวมกลุ่มกันตามความสมัครใจ เพื่อเรียนรู้

นางปนิดา มุลนาคัต
ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน

การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพเสริม นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มชื่อว่า “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองเขื่อน” ซึ่งในระยะแรกยังไม่มิจิจกรรมและรายได้ของกลุ่ม จนในปี พ.ศ. 2530 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองเขื่อนมิจิจกรรมสานตะกร้าจากก้านมะพร้าวเพื่อเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ แต่เนื่องจากกลุ่มยังไม่สามารถหาตลาดเพื่อจำหน่ายได้ กิจกรรมจึงไม่ต่อเนื่องมีการรวมตัวกันทำกิจกรรมเป็นครั้ง ๆ ไป และพัฒนาต่อยอดจากการมีส่วนร่วมของสตรีในชุมชน ส่งผลให้เกิดมิจิจกรรมสร้างรายได้สร้างความสุขให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร และในปี 2557 คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสมาชิกลงความเห็นตามมติที่ประชุมให้เปลี่ยนชื่อ “กลุ่มแม่บ้าน

เกษตรกรบ้านหนองเขื่อน” เป็น “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน” เพื่อให้เป็นที่จดจำ มีความไพเราะ เรียกขาน ได้ง่าย ทันสมัยในยุคปัจจุบัน และให้เข้ากับผลิตภัณฑ์สินค้าอาหารแปรรูปของกลุ่มมากขึ้น

เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2560 ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน รหัสทะเบียน 2-76-04-07/1-0018 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 36 คน โดยแนวคิดในการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน คือ การหารายได้เสริมให้กับสมาชิกที่ว่างจากการทำงานในไร่ ซึ่งมุ่งหวังว่าจะเป็นกลุ่มที่แข็งแรง ไม่แตกแยก ไม่ทิ้งกัน ไม่มีใครเอาเปรียบคนอื่นเพื่อให้ตัวเองได้ดีไปเพียงคนเดียว ด้วยเหตุนี้กลุ่มจึงมีการรวมตัวกันด้วยดีตลอดมา

ความเสียสละและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนวัยหวานบ้านหนองเขื่อนมีความคิดจะนำพาความเจริญและรายได้มาสู่ชุมชนและเชื่อว่าหากกลุ่มทำสำเร็จชีวิตความเป็นอยู่จะดีขึ้น การทำงานในกลุ่มจึงไม่มีใครเคยถามเลยว่าวันนี้จะได้ค่าจ้างเท่าไร แต่จะถามว่าวันนี้เราจะทำอย่างไรให้คนรู้จักเรามากขึ้น พวกเขาพร้อมที่จะช่วยกันสร้างกลุ่มของเราให้เข้มแข็งโดยที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การรักในถิ่นฐานบ้านเกิดของตัวเองนั่นเอง

การทำกิจกรรมด้านสาธารณสุขประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน ดำเนินกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์จากส่วนต่าง ๆ ของกล้วย ดังนี้

1. **ผลกล้วย** : แปรรูปเป็นกล้วยหอมทองตากแสงอาทิตย์ แยมกล้วยตาก วาฟเฟิลกรอบกล้วยหอมทอง กล้วยกวน 3 รส แป้งกล้วย กล้วยผงชงพร้อมดื่ม กล้วยอัดเม็ด ผงกล้วย แก๊กรวดไหลย้อน ไชร์ปกล้วย คุกกี้กล้วย
2. **เปลือกกล้วย** : แปรรูปเป็นครีมทาผิว โลชั่นบำรุงผิวหน้าและครีมอาบน้ำ
3. **ใบและก้านนอก** : แปรรูปเป็นภาชนะใส่อาหาร
4. **ต้นกล้วย** : แปรรูปเป็นโยกกล้วย ผ้า กระเป๋า หมวก เสื้อ ฯลฯ
5. **น้ำในต้นกล้วย** : แปรรูปเป็นยาสระผม
6. **เศษที่เหลือจากการตัด** : แปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์
7. **ส่วนที่เหลืออื่น ๆ** : นำไปหมักทำปุ๋ย

การเป็นอาสาสมัครเกษตรหรือวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่ครอบครัวเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานมีเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่จะให้เรียนรู้ สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องของอาชีพ ตามความสนใจและเป็นศูนย์เรียนรู้ของกลุ่มยุวชนเกษตรภายนอกโรงเรียนด้วย ทั้งนี้ ยังเป็นศูนย์กลางประสานงานให้ความช่วยเหลือชุมชน และการประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนวัยหวานได้ช่วยเหลือชุมชนโดยใช้เงินสาธารณะของกลุ่มทำในสิ่งที่ชุมชนต้องการโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่ม

การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ตลอดเวลา ดังนั้น กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี จึงได้สนับสนุนการนำผลพลอยได้จากการตัดแต่งกล้วยหอมทองอบแห้งมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วาฟเฟิลกล้วยหอมทองที่มีลักษณะเป็นแผ่นแป้งบางและกรอบ มีกลิ่นหอมและรสชาติที่โดดเด่นของกล้วยหอมทอง อีกทั้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยมีศูนย์นวัตกรรมอาหารและบรรจุภัณฑ์ (FIN) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน

- 📍 61/2 หมู่ที่ 4 ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
- 👤 นางปนิดา มุลนานัด
ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน
- ☎ 08 6380 6338
- ✉ banaindy.p@gmail.com
- 🌐 www.banaindy.com

ช่ายคา DOAE

เรียบเรียง : นางสุรวง อินทร์แก้ว, สมิตินี ชาวศรี สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ข้อมูล-ภาพ : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมคณะผู้บริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมงานสัมมนาคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน เพื่อมอบนโยบายการเพิ่มศักยภาพ คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งให้อาสาสมัครเกษตรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ และสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครเกษตร ณ ห้องลานเวเนเดอร์ ชั้น 3 โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยมีอาสาสมัครเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 16 สาขา จำนวน 77 คน เข้าร่วมงาน

เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และคณะผู้บริหาร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แขกผู้มีเกียรติ ผู้แทนจากประเทศไทย และชุมชนชาวไทยในเนเธอร์แลนด์เข้าร่วมงาน The International Horticultural Expo (EXPO 2022 Floriade Almere) ณ เมือง Almere ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2565 ณ บริเวณอาคาร Thailand Pavilion และมีพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งตลอดทั้งวันได้จัดให้มีกิจกรรม การสาธิตนวดแผนไทย การแกะสลักผักและผลไม้ การสาธิตประกอบอาหารไทย การแสดงถนนสายอาหาร การแสดงนาฏศิลป์ไทย การแสดงดนตรีสากล และเพลงพระราชานิพนธ์

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมเปิดเวทีเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับประเทศ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ Young Smart Farmer และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กว่า 250 คน เข้าร่วมงาน ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ภายในงานมีการจัดแสดงผลงานและสินค้าเกษตรของ Young Smart Farmer เพื่อให้ได้รับการพัฒนาต่อยอด องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านเกษตรและอาหาร มีการบรรยายให้ความรู้ การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันรู้ผ่านกรณีศึกษา รวมถึงมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายร่วมจัดแสดงผลงานวิชาการและเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2565 นางอัญชลี สุวจิตตานนท์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร นำคณะสื่อมวลชนศึกษาดูงาน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลท่าช้าง หมู่ที่ 10 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นเครือข่ายสนับสนุนการทำงานของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตรในด้านดินและปุ๋ยที่บริหารจัดการโดยเกษตรกร และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ยของชุมชน นักเรียน นักศึกษาสถาบันต่าง ๆ ถือเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง ทำให้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ระดับเขต เมื่อปี 2564 ที่ผ่านมา จากนั้นได้นำคณะสื่อมวลชนเข้าร่วมในพิธีเปิดงานเทศกาลและของดีชายแดนใต้ โดยมีนายณัฐกฤช สิทธิโอสถ รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี เป็นประธานเปิดงาน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4-7 สิงหาคม 2565 ณ เซ็นทรัลเฟสติวัลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน เกี่ยวกับ ผลไม้อัตลักษณ์ คุณภาพเกรดพรีเมียม จากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 นายนวนิธย์ พลเคน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมต้อนรับ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะ ในการเดินทางมาตรวจราชการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และร่วมให้สัมภาษณ์การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ผ่านช่องทาง Facebook Live กรมประชาสัมพันธ์ ณ บริเวณงานกล้วยไข่แปลงใหญ่ บ้านท้องคิ่ง หมู่ที่ 7 ตำบลพยุหะ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยกล้วยไข่ ถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ สร้างรายได้ให้จังหวัดกำแพงเพชร ปีละกว่า 600 ล้านบาท และเป็นที่ยูจิกของคนทั่วไป จนได้รับการขนานนามว่า “เมืองกล้วยไข่” จังหวัดกำแพงเพชรมีนโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ โดยใช้แปลงใหญ่กล้วยไข่ ตำบลท่าพยุหะ เป็นต้นแบบและขยายผล 2) พัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่เป็น Smart Farmer และ 3) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตกล้วยไข่ เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างความเข้มแข็ง ตลอดจนการเข้าถึงแหล่งทุน

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2565 นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุมศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ครั้งที่ 5/2565 ณ โรงแรมภูเรือเชียงใหม่ รีสอร์ท อ.ภูเรือ จ.เลย โดยการประชุมในครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคในต่างถิ่นสำหรับหลังแบบครอบคลุมพื้นที่ กำหนดการส่งรายงานผลการศึกษาด้านดินและปุ๋ย แปลงเกษตรอัจฉริยะ และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและผลงานวิจัย โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชทั้ง 9 ศูนย์ของกรมส่งเสริมการเกษตร จากนั้นในช่วงบ่ายได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมและศึกษาดูงาน จุดที่ 1 ณ หมู่บ้านอโศกโคก หมู่บ้านห้วยลาด ตำบลสนามตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จุดที่ 2 ณ สวนแก้วมังกรไร่พุ่มจ่อม หมู่บ้านหนองแขง ตำบลสนามตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย และจุดที่ 3 ณ กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก - ไม้ประดับ ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ซึ่งมีเครือข่าย Yong Smart Farmer กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน อาสาสมัครเกษตรกร ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในเขตอำเภอภูเรือ ร่วมให้การต้อนรับ

วันที่ 16 สิงหาคม 2565 นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต (RW) ครั้งที่ 2/2565 พร้อมทั้งมอบแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ ด้วย BCG Model ให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยงานนี้จัดขึ้นโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท ระหว่างวันที่ 16 - 17 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรมแพนดาศรี รีสอร์ท จังหวัดชัยนาท ในรูปแบบ Hybrid RW ซึ่งเป็นการผสมผสานรูปแบบการจัดการทั้งทางระบบ On-site และระบบ Online เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับเขต จังหวัด อำเภอ และศูนย์ปฏิบัติการได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และนำเสนอผลงานการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรของจังหวัดและศูนย์ปฏิบัติการ รวมทั้งมีการจัดนิทรรศการผลการดำเนินงานประเด็นท้าทาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลงานของนักวิชาการในโครงการพัฒนาผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช (Mr.Train)

(ข่าว: สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท)

กรณีศึกษา

การพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรครากเน่าชะอม อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

โรคพืชหรือความผิดปกติของพืชที่พบเจอส่วนใหญ่สามารถมองเห็นและวินิจฉัยหรือจำแนกได้ด้วยสายตาจากรอยโรค กรณีที่เกิดจากเชื้อสาเหตุ ความไม่สมดุลของธาตุอาหาร หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม แต่ในบางครั้งพบโรคที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้อย่างชัดเจน

เมื่อเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปสำรวจพบว่าพืชที่ปลูกอยู่ในแปลงหรือภายในบ้านแสดงอาการผิดปกติหรือพบว่าเป็นโรคพืช สามารถนำตัวอย่างพืชหรือภาพถ่ายพืชที่มีความผิดปกติไปขอคำปรึกษา เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของอาการผิดปกติดังกล่าวได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตพื้นที่ เพื่อพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรคพืชและเสนอแนะทางเลือกในการป้องกันกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการในแต่ละกรณี

สำหรับกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกชะอมบ้านกล้วย ตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี สำรวจพบว่า ต้นชะอมของเกษตรกร 2 ราย แสดงอาการยอดและใบค่อย ๆ แห้งหลุดร่วงไปจนหมดทั้งต้น ลำต้นแห้งตาย และมีอาการรากเน่าโดยไม่ทราบสาเหตุ จึงได้ทำการเก็บตัวอย่างต้นชะอมที่พบอาการผิดปกติดังกล่าวและส่งตัวอย่างไปยัง หน่วยวิจัยและบริการโรคพืช ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่าเชื้อราที่แยกได้จากตัวอย่างชะอม ได้แก่ *Fusarium* sp., *Curvularia* sp. และ *Lasiodiplodia* sp. ซึ่งสอดคล้องกับการตรวจสอบของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท ที่พบเชื้อรา *Fusarium* sp. ขณะที่คลินิกพืชกรมวิชาการเกษตร พบเชื้อรา *Macrophomina* sp.

จากการศึกษาในระดับห้องปฏิบัติการถึงประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. ซึ่งคาดว่าจะเป็เชื้อราสาเหตุโรครากเน่าในชะอม ณ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท ด้วยเทคนิคอาหารพิษ (Poisoned food technique) คือ การผสมสารป้องกันกำจัดเชื้อรากับอาหารเลี้ยงเชื้อรา Potato dextrose agar (PDA) โดยใช้สารเคมีผสมในอัตราแนะนำข้างฉลากต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในการยับยั้งเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. บน PDA โดยเทคนิคอาหารพิษเป็นเวลา 7 วัน โดยวางแผนการทดลองแบบ Completely Randomize Design (CRD) จำนวน 5 ซ้ำ

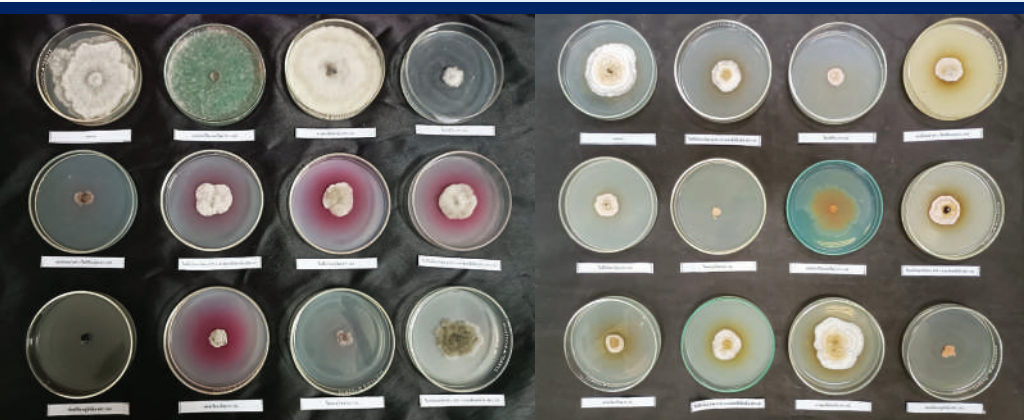
กรรมวิธีควบคุมและสารป้องกันกำจัดเชื้อรา	กลุ่ม FRAC ²	ความเข้มข้นของสาร (ppm)	เปอร์เซ็นต์การยับยั้ง ¹	
			<i>Fusarium</i> sp.	<i>Macrophomina</i> sp.
1. กรรมวิธีควบคุม	-	-	0.00 ± 0.00f	0.00 ± 0.00f
2. ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% ผสมอะซอกซิสโตรบิน 20% SC	กลุ่ม 3 และกลุ่ม 11 ตามลำดับ	125 และ 200 ตามลำดับ	68.70 ± 0.88bc	81.66 ± 4.69b
3. ไตรโฟรีน 19% EC	กลุ่ม 3	190	71.29 ± 4.47bc	100.00 ± 2.36a
4. แมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟินาเลท 6% WP	กลุ่ม M	1,500 และ 150 ตามลำดับ	77.10 ± 9.43b	83.33 ± 4.97b
5. ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC	กลุ่ม 3	250	61.28 ± 3.02c	75.55 ± 7.95c
6. ไฮเมกซาโซล 36% SL	กลุ่ม 3	540	100 ± 0.00a	96.44 ± 0.00a
7. คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 27% WP	กลุ่ม M	540	17.74 ± 16.84e	0.00 ± 3.93f
8. ไดมโทมอร์ฟ 50% WP ผสมกรดฟอสฟอริก 40% SL	กลุ่ม 40 และกลุ่ม 33	500 และ 1,200 ตามลำดับ	49.36 ± 11.09d	66.66 ± 0.00d
9. เฮกซะโคนาโซล 5% SC	กลุ่ม 3	100	69.99 ± 4.21bc	100.00 ± 1.18a
10. อะซอกซิสโตรบิน 25% SC	กลุ่ม 11	125	50.64 ± 4.50d	14.88 ± 0.00e
11. ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG	กลุ่ม 33	2,000	75.02 ± 6.89b	100.00 ± 0.00a
LSD			9.49	4.41
CV			3.33	3.51
p-value			*	*

หมายเหตุ 1/ ค่าเฉลี่ย ± SE และตัวอักษรที่ต่างกันในคอลัมน์เดียวกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (P < 0.05)

2/ กลุ่ม FRAC คือ การจัดแบ่งกลุ่มสารเคมีตามกลไกการออกฤทธิ์ต่อเชื้อสาเหตุโรคพืช โดย Fungicide Resistance Action Committee

จากตารางที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในการยับยั้งเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. บน PDA โดยเทคนิคอาหารพิษเป็นเวลา 7 วัน พบว่า ไฮเมกซาโซล 36% SL มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Fusarium* sp. ดีที่สุด รองลงมา คือ ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG และแมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟินาเลท 6% WP ตามลำดับ ขณะที่เฮกซะโคนาโซล 5% SC, ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG และไตรโฟรีน 19% EC มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Macrophomina* sp. ดีที่สุด รองลงมา คือ ไฮเมกซาโซล 36% SL และแมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟินาเลท 6% WP ตามลำดับ จึงแนะนำให้ใช้ไฮเมกซาโซล 36% SL (กลุ่ม 3) ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG (กลุ่ม 33) และแมนโคเซป 60% ผสม

วาลิพินาเลท 6% WP (กลุ่ม M) ซึ่งสารแต่ละชนิดจัดอยู่ต่างกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ แนะนำให้เลือกใช้สลับกันเพื่อป้องกันการต้านทานสารของเชื้อราสาเหตุโรค ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า สารป้องกันกำจัดโรคพืชที่มีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งเชื้อราสาเหตุโรครากเน่าในท้องปฏิบัติการได้ดีและค่าการละลายน้ำสูงจะมีแนวโน้มที่ดีต่อประสิทธิภาพการใช้สารทางดินในสภาพแปลง เช่น ฟอสฟิธิล-อลูมิเนียม 80% WG ค่าการละลายน้ำ 120,000 กรัม/ลิตร ณ อุณหภูมิ 20 °C และไฮเมกซาโซล 36% SL ค่าการละลายน้ำ 65,000 กรัม/ลิตร ณ อุณหภูมิ 20 °C เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการประเมินในระดับท้องปฏิบัติการนั้นเป็นการทดลองที่สารเคมีสัมผัสกับเชื้อราได้โดยตรง ซึ่งสามารถควบคุมปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้ ขณะที่ในสภาพแปลงเป็นระบบเปิด ซึ่งสอดคล้องกับ Gikas *et al.*, (2022) อธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดโรคพืชทางดิน ได้แก่ (1) ค่าการละลายน้ำของสาร ซึ่งกรรมวิธีที่สารมีค่าการละลายน้ำสูง จะถูกดูดซับกับอนุภาคดินและพืชได้น้อย (2) ค่าการแตกตัวของสาร (pKa) ซึ่งเป็นตัวควบคุมการละลายของสารป้องกันกำจัดโรคพืชและธาตุอาหารของพืชให้มาอยู่ในรูปที่พืชสามารถดูดซึมไปใช้ประโยชน์ (3) ค่าการระเหยของสาร (4) ค่าสัมประสิทธิ์การแบ่งส่วนระหว่างออกตาดานอลกับน้ำ (Kow) ซึ่งบ่งชี้ว่าสารสามารถสะสมในสิ่งมีชีวิตได้ดีเพียงใด สารที่มีค่า log Kow ต่ำกว่า 0.5 จะผ่านผนังเซลล์ได้จึงเคลื่อนที่ไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืช หรือสะสมในพืชได้ดี (5) ค่าสัมประสิทธิ์การแบ่งส่วนระหว่างคาร์บอนอินทรีย์ในเฟสดินกับน้ำ (Koc) คำนี้อบ่งชี้ว่าสารประกอบอินทรีย์จะแบ่งส่วนอยู่

ในเฟสดินกับน้ำได้ดีเพียงใด โดยในเฟสดินเป็นการจับมวลของสารต่อหน่วยมวลของคาร์บอนอินทรีย์ในดินที่สภาวะสมดุล ถ้าค่า Koc สูง บ่งชี้ว่าสารนั้นอาจถูกดูดซับไว้ในคาร์บอนอินทรีย์ในดินได้มาก (6) ค่า DT_{50} หมายถึง ระยะเวลาที่ความเข้มข้นของสารป้องกันกำจัดโรคพืช จะลดลงเหลือ 50% ของปริมาณเริ่มต้นที่ใช้สารทางดิน (7) เนื้อดิน (8) ปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (9) ค่าความเป็นกรดต่างของดิน (10) ชนิดแร่ดินเหนียวในดิน (11) ปริมาณอินทรีย์วัตถุที่ละลายน้ำได้ในดิน (12) ความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวกของดิน และ (13) ปัจจัยอื่น ๆ เช่น การไหลผ่านผิวดินของน้ำ การชะล้างของดิน น้ำฝน การให้น้ำ ตลอดจนการย่อยสลายของจุลินทรีย์ดิน การสลายตัวของสารป้องกันกำจัดโรคพืชเพราะน้ำและแสง เป็นต้น

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องนำไปทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรากับต้นชะอมในแปลงปลูกที่เริ่มมีอาการใบเหี่ยวและหลุดร่วง ผลการทดสอบเบื้องต้น พบว่า สารไฮเมกซาโซล 36% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และสารฟอสฟิธิล-อลูมิเนียม 80% WG อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรมีแนวโน้มที่ดีในการป้องกันกำจัดเชื้อราโรครากเน่าในชะอม โดยต้นชะอมจะหยุดอาการใบเหี่ยวและแตกงอกขึ้นมาใหม่ได้ จากการเผยแพร่ผลการศึกษาสู่เกษตรกรในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้เกษตรกรทราบชนิดสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างการรับรู้การผลิตชะอมที่ปลอดภัย และการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

Gikas, G. D., Parlakidis, P., Mavropoulos, T. and Vryzas, Z. (2022). Particularities of Fungicides and Factors Affecting Their Fate and Removal Efficacy: A Review. Sustainability, MDPI, vol. 14(7), 1-23.

ขอบขอบคุณ

โครงการพัฒนาผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช (Mr.Train) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท, นางวนิดา พุทธิวัช และนายรัฐณัฐ พิษฐศาสตร์ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดชัยนาท, กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร, อาจารย์ ดร.จิราวรรณ ฉายาวัดน์ และอาจารย์ ดร.รัตติยาพร ใจดี สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และนวัตกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, หน่วยวิจัยและบริการโรคพืช ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, บริษัท โซตัส อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด, บริษัท ซินเจนทา ครอป โปรเทคชั่น จำกัด, บริษัท ไบเออร์ ครอปซายน์ (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ออสการ์ อะโกร จำกัด รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

การขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ (e-Form) ผ่านทางเว็บไซต์เป็นการยกระดับการให้บริการกับเกษตรกรที่มีความพร้อมสามารถเข้าถึงบริการหรือมาตรการภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว และเป็น การอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน ในการเดินทางติดต่อราชการ รวมถึงการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน โดยได้กำหนดการนำร่องเปิดใช้งานระบบ e-Form ทะเบียนเกษตรกร เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2565 ที่ผ่านมา เฉพาะเกษตรกร รายใหม่ที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด น.ส.4 เท่านั้น ซึ่งมีระบบในการเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิ์จากกรมที่ดิน ผ่านทาง Linkage Center

และจะเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรรายใหม่ทุกชนิดพืช ที่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2565 เป็นต้นไป ทางเว็บไซต์ <http://efarmer.doe.go.th> ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้านท่าน ทั่วประเทศ

โดยกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบดิจิทัลมี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ตรวจสอบยืนยันตัวตนบุคคล 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบความถูกต้องของเลขบัตรประชาชน ชื่อ-สกุล วันเดือนปีเกิด ว่าถูกต้องหรือไม่ ด้วยการใส่หมายเลขบัตรประชาชน 13 หลัก (หน้าบัตร) กับหมายเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชน 12 หลัก โดยการเชื่อมโยงแบบ API (Application Program Interface) แบบ Real time ผ่านบริการของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่ยืนยันตัวตนเกษตรกร ผ่าน Linkage Center ซึ่งเป็นการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการปกครองเป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกับส่วนราชการ กว่า 167 หน่วยงาน โดยตอบกลับข้อมูลส่วนบุคคล และที่อยู่

ส่วนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของการแจ้งปลูกพืชตามเงื่อนไข และระเบียบการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form โดยในระยะแรก เป็นพืชชนิดไม้ยืนต้น ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด น.ส.4 ตรวจสอบข้อมูลกับกรมที่ดิน (พิกัดที่ตั้งแปลง เลขโฉนด ประเภท เนื้อที่ ที่ตั้ง) โดยการเชื่อมโยงแบบ API (Application Program Interface) แบบ Real time และจะเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรรายใหม่ทุกชนิดพืชที่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2565 เป็นต้นไป

ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form

ที่เว็บไซต์ทะเบียนเกษตรกร <http://efarmer.doe.go.th> มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ลงทะเบียน

เกษตรกรลงทะเบียนที่
เว็บไซต์ทะเบียนเกษตรกร
<http://efarmer.doe.go.th>

ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่อนุมัติ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
การยืนยันตัวตน
ของเกษตรกร
และ
อนุมัติให้ใช้งาน
ภายใน 5 วันทำการ

ขั้นตอนที่ 3 แจ้งปลูก

- เกษตรกรแจ้งปลูกผ่าน e-Form โดยต้องแจ้งข้อมูล และกรอกข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามความเป็นจริง การระบุเนื้อที่ ที่เพาะปลูก/เลี้ยง ต้องทักกลับเนื้อที่ที่ไม่ได้ ปลูก/เลี้ยง ออก เช่น การปลูกข้าวให้หักเนื้อที่ ที่อยู่อาศัย โรงเรือน สระน้ำ ปศุสัตว์ นาหญ้า หรือพืช ชนิดอื่นออก
- แนบไฟล์ภาพ การทำการเกษตร
- แนบไฟล์แบบคำร้องทะเบียน เกษตรกร (แบบ ทบก 01) ที่เกษตรกรลงชื่อรับรองข้อมูล รวมทั้งพยาน (ผู้นำชุมชน /อกม.) ลงชื่อ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตาม แบบคำร้อง

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบประวัติ/ติดตามสถานะ

เกษตรกรที่แจ้งขึ้นทะเบียนและ
ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้อง
ผ่านการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบด้วยระบบโปรแกรม
: ตรวจสอบข้อมูลบุคคล
(กรมการปกครอง)
: ตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิ์
นส.4 (กรมที่ดิน)
2. ตรวจสอบทางสังคม
: ติดประกาศรายชื่อ 3 วัน/
ประชาคม
: และ/หรือ ตรวจสอบพื้นที่จริง
3. ตรวจสอบแปลงปลูก
: ตรวจสอบในพื้นที่จริง
หรือวาดแปลงด้วยระบบ
หรือตรวจสอบจากภาพถ่าย
เมื่อเจ้าหน้าที่ยืนยันผล
การตรวจสอบในระบบแล้ว
จึงจะถือว่าเป็นเกษตรกร
ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร
โดยสมบูรณ์ และสามารถ
นำข้อมูลไปใช้เข้าร่วมโครงการ
หรือมาตรการต่าง ๆ ได้

*ส่วนสมุดทะเบียนเกษตรกร
เป็นเอกสารที่แสดงรายการ
การดำเนินงานทางการเกษตร
ของเกษตรกรเท่านั้น*

ทั้งนี้ เมื่อมีการนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้ประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือในโครงการ
หรือ มาตรการต่าง ๆ ผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข
ของโครงการหรือมาตรการที่จะกำหนดขึ้น

SCAN QR Code
เพื่อรับชม Clip

ท่าอากาศยานเกษตร

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ดาหลา

ไม้ดอกสวย รวยสรรพคุณ ควรค่าการอนุรักษ์

ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศูนย์ให้บริการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตร ตั้งอยู่เลขที่ 292/3 หมู่ที่ 5 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแปลงแม่พันธุ์ในพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ เป็นแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชในพื้นที่ศูนย์และแปลงในโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยดาหลาเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ทำกรสำรวจ รวบรวมและอนุรักษ์ไว้ในโครงการฯ เพราะดาหลาเป็นไม้ดอกท้องถิ่นทางภาคใต้ชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายส่วน เนื่องจากไม้ได้มีการส่งเสริมให้ปลูกในพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณต้นดาหลาในพื้นที่ภาคใต้เริ่มลดน้อยลงทุกปี ทางศูนย์ฯ จึงได้ทำการเก็บรวบรวมพันธุ์เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชที่กำลังจะสูญหายไป ที่นี้เราได้เก็บรวบรวม “พันธุ์ดาหลา” ไว้สำหรับทำพันธุ์เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสายพันธุ์ส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมและยะลา มีทั้งสีขาว แดง ชมพู แดงเข้ม และพันธุ์พื้นเมือง

“ดาหลา” เป็นพืชชนิดหนึ่งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริสให้ทรงปลูกเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2553 เพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์

“ดาหลา” เป็นพืชที่เป็นได้ทั้งอาหารคาว อาหารหวาน สมุนไพร เครื่องสำอาง และต่อยอดเป็นอาชีพได้ เช่น ตัดดอกขาย จัดดอกไม้ และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นต้นสามารถขยายพันธุ์ได้ทั้งการแยกเหง้า แยกหน่อ เพาะเมล็ด และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

การส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน (ดาหลา)

ศูนย์ฯ ได้วางแผนดำเนินการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน โดยเริ่มจาก “ดาหลา” เพื่อดำเนินงานตามกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร การใช้ประโยชน์ และการสร้างจิตสำนึก พร้อมกับการส่งเสริมสู่ชุมชน และเกษตรกรทั่วไป ตามแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ในการขยายผลโครงการเนื่องมาจากพระราชดำริ ขั้นตอนแรกได้ ประชาสัมพันธ์เพื่อหากลุ่มเป้าหมายผ่านสำนักงานเกษตรจังหวัดในเขต รับผิดชอบ และเปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการ ซึ่งปรากฏว่ามีเกษตรกร สมัครเข้าร่วมโครงการกว่า 200 ราย ศูนย์ฯ พิจารณาคัดเลือกเกษตรกร ที่สมัครร่วมกิจกรรมในปี 2565 จำนวน 100 ราย โดยคัดเลือกจาก เกษตรกรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่เป็นกลุ่มแรก เพราะมีความพร้อมอยู่พอสมควรแล้ว สนับสนุนปัจจัยการผลิต คือ ดินพันธุ์ดาหลา รายละเอียด 30 ตัน (ศูนย์ฯ ผลิตดินกล้าดาหลาไว้ 4,000 ตัน โดยการเพาะเมล็ด)

ขยายผลการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในพื้นที่

โดยในปี 2566 จะดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน ดังกล่าวอีก 100 ราย เพราะยังมีเกษตรกรที่สมัครร่วมโครงการไว้แล้วในปี 2565 แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการจึงต้องแบ่ง ดำเนินการตามศักยภาพของศูนย์ฯ ที่รองรับได้ในแต่ละปี นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ได้มอบเกียรติบัตรให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการทุกคน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งศูนย์ฯ จะได้ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอต่อไป พร้อมวางแผนการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มนี้ในปีต่อไป โดยจะจัดอบรมเรื่องไม้ตัดใบ การจัดดอกไม้สด และ สนับสนุนพันธุ์ไม้ตัดใบ และดาหลาสายพันธุ์อื่นเพิ่มเติม และสำรวจ ความพร้อมที่จะรวมกลุ่มเป็นองค์กรเกษตรกรที่เหมาะสมต่อไป เพื่อให้ ไม้ดอกไม้ประดับที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกได้มีการใช้สอยอย่างกว้างขวาง

ศูนย์ฯ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีพร้อม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อ ความอยู่ดีกินดี มีรายได้ที่มั่นคง มีความสุขกับครอบครัวและชุมชน

สอบถามเพิ่มเติมและติดต่อเข้าเยี่ยมชมได้ที่ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

📍 เลขที่ 292/3 หมู่ที่ 5 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

☎ 0 7729 7710

✉ aopdh12@doae.go.th

ช่องทางการติดตาม :

📘 เฟซบุ๊กสวนสุราษฎร์ธานี

📺 ยูทูป ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

📧 aopdh12surat.blogspot.com

🌐 aopdh12.doae.go.th

📺 เฟซบุ๊กสวนสุราษฎร์ธานี

กรมส่งเสริมการเกษตร ::::

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช

หลักสำคัญของการเก็บตัวอย่างดิน

1. ควรเก็บหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว หรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป
2. พื้นที่เก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปียกแฉะ หรือมีน้ำท่วมขัง
3. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นคอกสัตว์ หรือบริเวณที่มีปุ๋ยตกค้าง
4. อุปกรณ์ที่ใช้เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาด ไม่เปื้อนดินอื่น ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือสารเคมีอื่น ๆ
5. ต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างดินของแต่ละตัวอย่างให้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยให้ถูกต้องที่สุด

เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างดิน

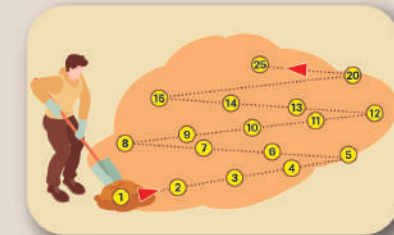

ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดิน

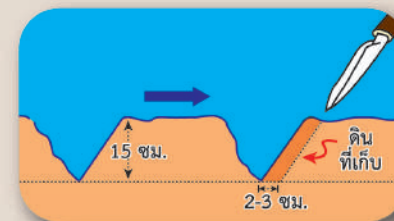
1. ทางหญ้า กวาดเศษพืชออกจากบริเวณที่จะเก็บ แต่อย่าชะหน้าดินออก

1

2. **พืชทั่วไป** เก็บตัวอย่างดินกระจายให้ทั่วแปลงในแนวแถว ประมาณ 20-25 จุด (พื้นที่ไม่เกิน 25 ไร่)
ไม้ผล ไม้ยืนต้น เก็บในรัศมีทรงพุ่มต้นละ 4 จุด 4 ทิศ จำนวนต้นที่เก็บร้อยละ 10 - 15 ของจำนวนต้นในแปลง

2

3. จุดที่เก็บตัวอย่างดินให้ขุดดินเป็นหลุมรูป V หรือรูปคมขวาน ความลึกถึงก้นหลุม **ข้าว** 10 เซนติเมตร **พืชไร่ - พืชผัก** 15-20 เซนติเมตร **ไม้ผล ไม้ยืนต้น** 30 เซนติเมตร (ต้นเล็ก 15 เซนติเมตร)

3

4. ชะดินด้านหนึ่งของหลุมตั้งแต่ผิวดินถึงก้นหลุม ให้เป็นแผ่นหนา 2-3 เซนติเมตร ใช้เฉพาะส่วนกลางเป็นตัวแทนของดิน 1 จุด ใส่ในกระป๋องพลาสติก หรือใช้ส่วนเจาะดิน หรือหลอดเจาะดิน

4

5. เทดินในกระป๋องลงบนผ้าพลาสติก คลุกเคล้าให้เข้ากัน ถ้าดินเปียกตากในที่ร่มให้แห้ง ห้ามตากแดด

5

6. ย่อยดินเป็นก้อนเล็ก ๆ กองดินเป็นรูปผาซี แบ่งดินเป็น 4 ส่วน เก็บดินไว้ส่วนเดียว ทำซ้ำจนได้ดิน 1 ส่วนหนักประมาณ 0.5 - 1 กิโลกรัม

6

7. มัดดินให้ละเอียดแล้วเก็บใส่ถุง เขียนรายละเอียดของตัวอย่างดิน และนำไปตรวจวิเคราะห์

7

ชี้เป้าแหล่งพืชพันธุ์ดี

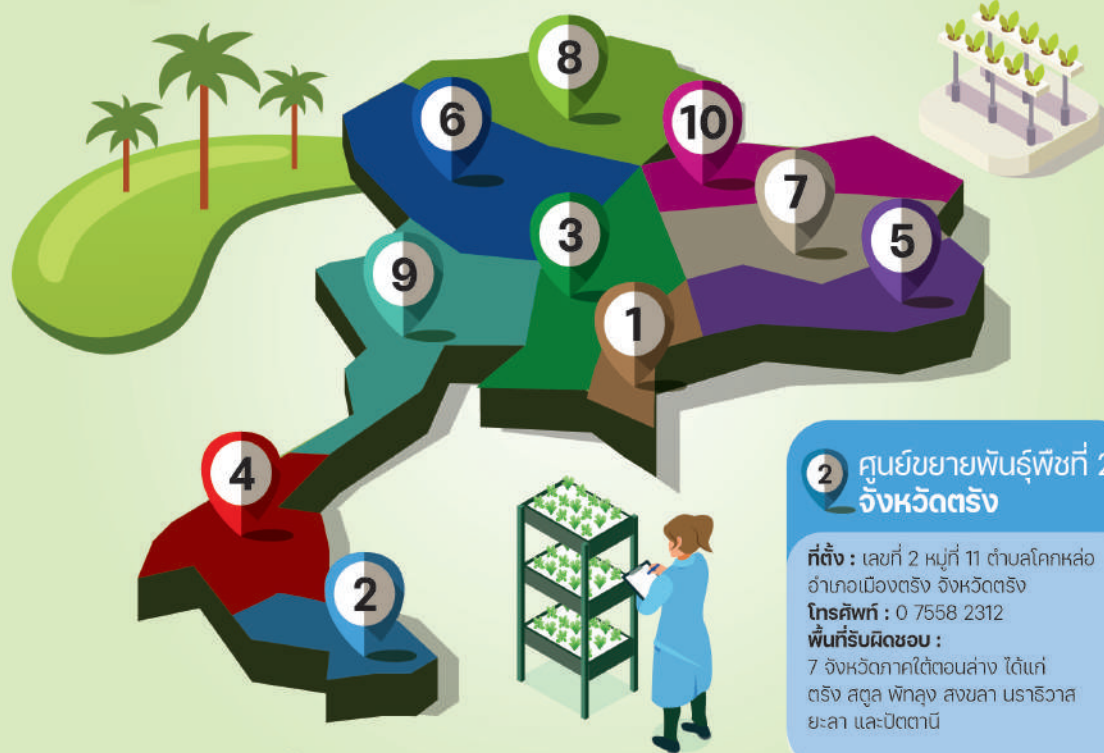
ณ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช 10 แห่ง ทั่วประเทศ

เปรียบเทียบข้อดีการใช้พืชพันธุ์ดี

และข้อเสียของการใช้พันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพมาปลูก

- ข้อดีของการใช้พืชพันธุ์ดี**
- ✓ ได้ชนิดพืชตรงตามพันธุ์/สายพันธุ์ ต้นพืชมีความทนทาน และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืช
 - ✓ ได้ผลผลิตสูง
 - ✓ ใช้จำนวนพันธุ์พืช ต้น/ไร่ น้อยกว่าพันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพ
 - ✓ ต้นพืชสามารถตั้งตัวได้เร็วและมีความแข็งแรง มีความสม่ำเสมอ ทนทั้งแล้ง
 - ✓ สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามฤดูกาล หรือตามความต้องการของตลาด

- ข้อเสียของการใช้พันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพ**
- ✗ เป็นแหล่งสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืช
 - ✗ ผลผลิตต่ำ และไม่ค่อยมีคุณภาพ
 - ✗ เสียค่าใช้จ่ายซื้อพันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพ
 - ✗ เสียเวลาและแรงงานในการปลูกซ่อมแซมในแปลงปลูก และอาจส่งผลให้ต้องปลูกซ้ำหลายฤดูกาลผลิต หรือไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามความต้องการ
 - ✗ ผลผลิตที่ได้จำหน่ายไม่ได้ราคา ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

1 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จังหวัดชลบุรี
 ที่ตั้ง : เลขที่ 229 หมู่ที่ 4 บ้านอ่างแก้ว ตำบลหนองใหญ่ อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
 โทรศัพท์ : 0 3304 8201
 พื้นที่รับผิดชอบ : 9 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว

2 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 2 จังหวัดตรัง
 ที่ตั้ง : เลขที่ 2 หมู่ที่ 11 ตำบลโคกหล่อ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง
 โทรศัพท์ : 0 7558 2312
 พื้นที่รับผิดชอบ : 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ตรัง สตูล พัทลุง สงขลา นราธิวาส ยะลา และปัตตานี

3 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
 ที่ตั้ง : เลขที่ 85 ถนนเกษตร ตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
 โทรศัพท์ : 0 4437 9617
 พื้นที่รับผิดชอบ : 7 จังหวัดภาคอีสานตอนล่าง และภาคกลาง ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ สระบุรี ปทุมธานี นนทบุรี สมุทร และกรุงเทพมหานคร

4 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ที่ตั้ง : เลขที่ 58 หมู่ที่ 5 ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช
 โทรศัพท์ : 0 7584 5196
 พื้นที่รับผิดชอบ : 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร กระบี่ พังงา ระนอง และภูเก็ต

5 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์
 ที่ตั้ง : เลขที่ 83 หมู่ที่ 3 บ้านตาเก็บ ตำบลเมืองยาง อำเภอชำนิ จังหวัดบุรีรัมย์
 โทรศัพท์ : 0 4466 6422
 พื้นที่รับผิดชอบ : 6 จังหวัดภาคอีสานตอนล่าง ได้แก่ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และยโสธร

6 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก
 ที่ตั้ง : เลขที่ 99/1 หมู่ที่ 5 บ้านบางทราย ตำบลจันทาม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
 โทรศัพท์ : 0 5590 6220
 พื้นที่รับผิดชอบ : 8 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ พิษณุโลก พิจิตร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย กำแพงเพชร นครสวรรค์ และตาก

7 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดมหาสารคาม
 ที่ตั้ง : เลขที่ 75 หมู่ที่ 8 ตำบลเสือเผ่น อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
 โทรศัพท์ : 0 4398 8142
 พื้นที่รับผิดชอบ : 5 จังหวัดภาคอีสานตอนบน ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม มุกดาหาร และร้อยเอ็ด

8 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 8 จังหวัดลำพูน
 ที่ตั้ง : เลขที่ 101 หมู่ที่ 2 ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
 โทรศัพท์ : 0 5309 6215
 พื้นที่รับผิดชอบ : 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ ลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ และน่าน

9 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
 ที่ตั้ง : เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลพลับพลาไชย อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
 โทรศัพท์ : 0 3544 0360
 พื้นที่รับผิดชอบ : 13 จังหวัดภาคกลางและภาคตะวันตก ได้แก่ สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี และอุทัยธานี

10 ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 10 จังหวัดอุดรธานี
 ที่ตั้ง : เลขที่ 165 หมู่ที่ 4 ตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี
 โทรศัพท์ : 0 4221 9323
 พื้นที่รับผิดชอบ : 7 จังหวัดภาคอีสานตอนบน ได้แก่หนองบัวลำภู อุดรธานี หมองคาย บึงกาฬ สกลนคร นครพนม และเลย

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 1 จังหวัดชลบุรี
 ต้นพันธุ์ : มะนาวเป็น ผึ้งพันธุ์หอมของข้างคอก ขุนพันธุ์ทองประเสริฐ ชมพู มะม่วง และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยน้ำว่า กล้วยหอมทอง และส้มแปดริ้วประทุมผล
 ก้อนพันธุ์ : มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 9 และพันธุ์ระยอง 11
 เมล็ดพันธุ์ : พริกขี้หนูสวนพันธุ์กาญจนบุรี กระเจียนเขียว และถั่วฝักยาวไร้ค้าง

10 แหล่งพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร ทั่วประเทศ

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 8 จังหวัดลำพูน
 ต้นพันธุ์ : สตรอว์เบอร์รี (ต้นใหญ่) ลำใย มะม่วง ฝรั่ง กล้วย ทุเรียน และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : สตรอว์เบอร์รีพันธุ์พระราชทาน 80 กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่า นุกาไข่ ไม้ดอกไม้ประดับ เช่น มากาเร็ต กล้วยไม้ เมล็ดพันธุ์ : มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 9 และกล้วยน้ำว่าพันธุ์สุพรรณบุรี 50
 เมล็ดพันธุ์ : กระเจียนเขียวพันธุ์ราชินี และพริกกระเทียม

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 2 จังหวัดตรัง
 ต้นพันธุ์ : ต้นพริกขี้หนูพันธุ์เขียวไข่ก้า พริกไทย มะละกอพันธุ์ออลแลนด์ มะนาว ฝรั่ง ต้นสี กระถาง ชิง ไพล พริกขี้หนูดำ พริกขี้หนู และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยพันธุ์ต่าง ๆ เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่า กล้วยไข่ กล้วยเส้นมือขาว และกล้วยไม้ป่าเชิงอนุรักษ์ชนิดต่าง ๆ กว่า 28 ชนิด
 ก้อนพันธุ์ : อ้อยคั้นน้ำ ได้แก่ พันธุ์สิงคโปร์ พันธุ์สายน้ำผึ้ง พันธุ์สุพรรณบุรี 50 และอ้อยเขียวพันธุ์มอญ
 เมล็ดพันธุ์ : พริกขี้หนูพันธุ์เขียวไข่ก้า ถั่วฝักยาวไร้ค้าง และกระเจียนเขียว

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ต้นพันธุ์ : ไม้ตงสีแล้ง ไม้หางหมอน ส้มโอบัว ส้มปราง ฝรั่ง กล้วยน้ำว่า และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่าปากหงษ์ และกล้วยน้ำว่าปากขาว
 ก้อนพันธุ์ : -
 เมล็ดพันธุ์ : ถั่วฝักยาวไร้ค้าง และกระเจียนเขียว

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก
 ต้นพันธุ์ : มะม่วง ทุเรียน ส้มโอ ฝรั่ง มะละกอ ส้มปราง ฝรั่ง กล้วยน้ำว่า และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยน้ำว่า กล้วยไข่ และกล้วยหอมทอง
 ก้อนพันธุ์ : อ้อย และมันสำปะหลัง
 เมล็ดพันธุ์ : กระเจียนเขียว ถั่วฝักยาว มะเขือเปราะ และพริกขี้หนูพันธุ์ศรีสะเกษ 1

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
 ต้นพันธุ์ : มะนาวเป็นพวง มะขามเทศสีชมพู และพริกสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : หน่อไม้ฝรั่ง กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่าปากขาว กล้วยน้ำว่าสีทอง กล้วยน้ำว่าปากหงษ์ 50 กล้วยไข่ก้าเกษตรศาสตร์ 2 และส้มแปดริ้วประทุมผล พันธุ์ MD 2
 ก้อนพันธุ์ : อ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี 50 และมันสำปะหลัง พันธุ์ MD 2
 เมล็ดพันธุ์ : พริกหอมสุพรรณ ถั่วพุ่ม กระเจียนเขียว และมะเขือเปราะ

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
 ต้นพันธุ์ : มะนาวเทศ สดุดดาวยี่ ฝรั่ง และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : เมล็ดพันธุ์ กล้วย นากาไข่ หน่อไม้ฝรั่ง ชิง ไพล และส้มแปดริ้วประทุมผล พันธุ์ MD 2
 ก้อนพันธุ์ : อ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี 50
 เมล็ดพันธุ์ : พริกขี้หนูพันธุ์ศรีสะเกษ ถั่วพุ่ม ถั่วฝักยาวไร้ค้าง และมะเขือเปราะ

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์
 ต้นพันธุ์ : มะม่วง มะนาว กล้วยน้ำว่า ฝรั่ง แก้วมังกร ส้มปรางสี ฝรั่ง กล้วยน้ำว่า ฝรั่ง กล้วยน้ำว่า และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยน้ำว่า กล้วยหอมทอง และกล้วยน้ำว่าปากขาว
 ก้อนพันธุ์ : -
 เมล็ดพันธุ์ : ถั่วฝักยาว และมะเขือเทศ

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 7 จังหวัดมหาสารคาม
 ต้นพันธุ์ : มะนาว มะม่วง สะเตาะ และกะทือ ชนิดจีน ไพล ฝรั่ง กระชายขาว และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่า
 ก้อนพันธุ์ : อ้อย และมันสำปะหลัง
 เมล็ดพันธุ์ : มะละกอพันธุ์ศรีจันทร์ 1
 ต้นพันธุ์ : มะนาว มะเขือเปราะ พริก และถั่วพุ่ม

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 10 จังหวัดอุดรธานี
 ต้นพันธุ์ : มะม่วงชนิด น้อยหน่า ส้มโอ ชมพู ฝรั่ง มะขามแปดริ้วพันธุ์ใหญ่ ขนุน มะเขือเทศ และพืชผักสวนครัว
 ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ : อ้อย กล้วยชนิดต่างๆ เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยน้ำว่า หน่อไม้ฝรั่ง และส้มแปดริ้ว
 ก้อนพันธุ์ : อ้อย และมันสำปะหลัง
 เมล็ดพันธุ์ : กระเจียนเขียว และพริก

" พืชพันธุ์ดีต้องที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร "

วารสารส่งเสริมการเกษตร ปีที่ 55 ฉบับที่ 305 กรกฎาคม - สิงหาคม 2565
 ข้อมูล : กองขยายพันธุ์พืช

ดาวน์โหลด

กลุ่มไข่

หนอน

ตัวเต็มวัย

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ทุกภาคของประเทศ

เฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคน้ำค้างในข้าวโพด

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm)

เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงฤดูปลูกข้าวโพดปลายฝน ทำให้ในแปลงปลูกข้าวโพด มีข้าวโพดที่อยู่ในระยะเจริญทางต้นและใบ ซึ่งเป็นระยะที่เหมาะสมต่อการเข้าทำลายของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ซึ่งเป็นศัตรูพืชที่มีพืชอาหารมากกว่า 80 ชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ฝ้าย ทานตะวัน ถั่วเหลือง หนุ่ย และพืชผัก การทำลายข้าวโพดโดยหนอนจะกัดกินผิวใบ ยอด เกลสรตัวผู้ โหม และฝัก ทำให้ข้าวโพดได้รับความเสียหาย ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spodoptera frugiperda* JE Smith

รูปร่างลักษณะและวงจรชีวิต

ส่วนบนของหัวหนอนมีแถบสีขาวเป็นรูปตัว Y หัวกลับหลัง และด้านข้างมีแถบสีขาวตามยาวลำตัว ปล้องท้องก่อนปล้องสุดท้ายมีจุดสีดำ 4 จุด รูปลักษณ์คล้ายมดหรือผีเสื้อ หนอนที่โตเต็มที่มีขนาดลำตัวยาว 3.2-4.0 เซนติเมตร ตัวหนอนวัยสุดท้ายจะทิ้งตัวลงดินเพื่อเข้าดักแด้ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกคู่หน้ามีแถบสีขาวที่ขอบปีก ผีเสื้อเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่มประมาณ 100 - 200 ฟอง ลักษณะกลุ่มไข่มีขนาดประมาณ 1-2 เซนติเมตร วงจรชีวิตของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดใช้เวลา 30 - 40 วัน ระยะไข่ 2 - 3 วัน ระยะหนอน 14 - 22 วัน ระยะดักแด้ 7 - 13 วัน และระยะตัวเต็มวัย 10 - 21 วัน ตัวเต็มวัยสามารถบินเคลื่อนย้ายระหว่างแปลงและอพยพระยะไกลระหว่างประเทศ หรือภูมิภาคได้

ลักษณะการทำลาย

ผีเสื้อหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เริ่มวางไข่บนต้นข้าวโพดตั้งแต่ข้าวโพดงอกอายุ 3 - 4 วัน โดยพบกลุ่มไข่ทั้งด้านบนใบ ใต้ใบ และที่ลำต้น หลังจากฟักจากไข่หนอนขนาดเล็กรวมกลุ่มกัดกินผิวใบ เริ่มเห็นรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบเมื่อข้าวโพดอายุ 6 - 7 วัน (10 - 11 วันหลังปลูก) ลักษณะเป็นจุดหรือเป็นแถบสีขาว หนอนตัวเล็กที่เพิ่งฟักสามารถกระจายไปยังต้นข้างเคียงโดยปลิวไปกับลม หนอนวัย 3 - 6 เป็นระยะที่ทำความเสียหายมาก โดยกัดกินอยู่ในยอดข้าวโพดทำให้ใบขาดเป็นรู เว้าแห้ง ยอดกุด ระยะก่อนที่ดอกตัวผู้จะโผล่หนอนจะกัดกินเกลสรตัวผู้ หลังจากใบยอดดกทั้งหมด ดอกตัวผู้โผล่พ้นใบที่หุ้มอยู่ หนอนจะย้ายไปที่ฝัก กัดกินไหม และเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไปกัดกินภายในฝัก

ลักษณะการทำลาย

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล 20% SC (สารกลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม วิธีคลุกเมล็ดใส่สารลงไปลงในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิท ริดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลม เขย่าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่ม แล้วจึงนำไปปลูก
3. สำรวจแปลงปลูก ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก หากพบกลุ่มไข่และตัวหนอนให้เก็บทำลายทันที
4. ปล่องแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียน ไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น
5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์เคอร์สตากี อัตรา 80 กรัมหรือมิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4 - 7 วัน

6. หากพบการระบาดรุนแรงใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่นทางใบ โดยเลือกสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง ตามคำแนะนำผสมน้ำ 20 ลิตร ดังนี้

- สารกลุ่ม 5 สารสไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25% WG อัตรา 10 กรัม
 - สารกลุ่ม 6 สารอิมิมาเมคตินเบนโซเอท 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร
 - สารกลุ่ม 13 สารคลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
 - สารกลุ่ม 18 + 5 สารเมทอกซีฟิโนไซด์ + สารสไปนีโทแรม 30+6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
 - สารกลุ่ม 22 สารอินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร
 - สารกลุ่ม 28 สารคลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
- สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 10 กรัม

วิธีการใช้สารเคมี

- อ่านฉลากและปฏิบัติตามคำแนะนำในการใช้ ต้องสวมใส่ชุดป้องกันอันตรายทุกครั้ง ขณะคลุกเมล็ดและพ่นสาร
- ควรพ่นสารเคมีทุก 7 วัน หรือเว้นระยะห่างตามการระบาดของแมลง โดยให้ใช้หัวฉีดรูปกรวยในการฉีดพ่นและเน้นพ่นลงในกรวยยอดของต้นข้าวโพด ฉีดพ่นในตอนเย็น และสลับกลุ่มสารเคมีทุก 30 วัน เพื่อป้องกันการดื้อยา
- กรณีคลุกเมล็ด สามารถป้องกันการเข้าทำลายได้ประมาณ 21 วัน และหลังจากนั้นต้องไม่ฉีดพ่นสารกลุ่ม 28
- กรณีไม่คลุกเมล็ด ให้พ่นสารเคมีทางใบ 1 - 2 ครั้ง ในช่วงเริ่มหยอดเมล็ดจนถึง 22 วัน หลังงอก โดยเลือกสารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตามคำแนะนำ

โรคน้ำค้างในข้าวโพด (Downy mildew)

เนื่องจากในช่วงนี้มีฝนตก อุณหภูมิต่ำ ความชื้นสูง เหมาะต่อการเกิดโรคน้ำค้างในข้าวโพด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อ่อนแอ เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเทียน และข้าวโพดข้าวเหนียว การเกิดโรคสามารถพบได้ตั้งแต่ระยะเริ่มปลูก ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*

ลักษณะอาการ

อาการของโรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็ก ๆ สีเขียวฉ่ำน้ำบนใบอ่อน ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของเชื้อราลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมากด้านบนใบ บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นเตี้ยแคระแกร็น ข้อถี่ ไม่มีฝัก หรือมีฝักขนาดเล็ก ก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ด ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ 30 วัน จะอ่อนแอต่อโรคนี้มาก

ช่วงเช้าจะเห็นผงสีขาวซึ่งเป็นเส้นใย และสปอร์ของเชื้อทั้งบนใบและใต้ใบ

ต้นเป็นโรค

อาการของโรคน้ำค้าง

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่มีฝนตก ความชื้นสูง และอากาศเย็น
2. ปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์นครสวรรค์ 3 นครสวรรค์ 4 และนครสวรรค์ 5
3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัม หรือเมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิลิตร หรือโดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
4. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค ให้เริ่มพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชครั้งแรกเมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ด้วยโดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมหรือเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน จำนวน 1 - 2 ครั้ง
5. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก
6. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาด

เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก ซึ่งการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพดอายุ 20 วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้นี้ได้

หากพบการระบาดและอาการของโรค ให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

กรมส่งเสริมการเกษตร

2143/1 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.doae.go.th

